

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
PROGRAMU WSPÓŁPRACY
MINISTRA RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI
ORAZ
PODMIOTAMI WYMIENIONYMI W ART. 3 UST. 3 USTAWY
O DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO
I O WOLONTARIACIE
NA LATA 2018 – 2020
ZA ROK 2019**

Kwiecień 2020 r.

**Departament Ekonomii Społecznej i Solidarnej
w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa**

Spis treści

Wstęp.....	4
I. Cel główny i cele szczegółowe Programu.....	7
II. Formy współpracy MRPiPS z organizacjami pozarządowymi.....	7
III. Zadania realizowane w ramach wdrażania Programu.....	8
IV. Sposób realizacji Programu.....	9
IV.1. Wdrażanie programów będących w dyspozycji Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	13
IV.1.1. Rządowy Program na Rzecz Aktywności Osób Starszych na lata 2014–2020 ...	13
IV.1.2. Program „Od wykluczenia do aktywizacji. Program pomocy osobom wykluczonym społecznie i zawodowo”	14
IV.1.3. Program „Pokonać bezdomność. Program pomocy osobom bezdomnym”	16
IV.1.4. Program „Od zależności ku samodzielności”	17
IV.1.5. Karta Dużej Rodziny.....	18
IV.1.6. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014–2020.....	20
IV.1.7. Program Asystent Rodziny i Koordynator Rodzinnej Pieczy Zastępczej.....	20
IV.1.8. Resortowy Program rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „MALUCH+”	21
IV.1.9. Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej	21
IV.1.10. Program kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”	22
IV.2. Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020.....	24
IV.3. Ciała opiniodawczo-doradcze i pomocnicze oraz zespoły	36
IV.3.1. Rada do spraw Polityki Senioralnej	36
IV.3.2. Krajowy Komitet Rozwoju Ekonomii Społecznej.....	37
IV.3.3. Komitet Akredytacyjny do spraw systemu akredytacji oraz standardów usług i działania ośrodków wsparcia ekonomii społecznej	38
IV.3.4. Krajowa Rada Konsultacyjna do Spraw Osób Niepełnosprawnych	39
IV.3.5. Polska Rada Języka Migowego	40
IV.3.6. Rada Zatrudnienia Socjalnego.....	41
IV.3.7. Rada Pomocy Społecznej.....	42
IV.3.8. Rada Rynku Pracy	43
IV.3.9. Zespół do spraw wykonywania postanowień Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych.....	44
IV.3.10. Zespół do spraw Opracowania Rozwiązań w zakresie Poprawy Sytuacji Osób Niepełnosprawnych i Członków ich Rodzin.....	45
IV.3.11. Zespół Monitorujący do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.....	46
IV.3.12. Zespół Doradczy do spraw Wdrażania Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020	46

IV.3.14 Rada Działalności Pożytku Publicznego oraz Komitet do spraw Pożytku Publicznego	47
V. Prowadzenie polityki informacyjnej i inne działania	48
V.1. Polityka informacyjna	48
V.2. Komisje konkursowe i patronaty	52
V.3. Nadzór nad fundacjami	54
V.4. Funkcjonowanie spółdzielni socjalnych	55
VI. Jednostki organizacyjne podległe i nadzorowane	55
VI.1 Ochotnicze Hufce Pracy	56
VI.2 Centrum Partnerstwa Społecznego „Dialog” im. Andrzeja Bączkowskiego	56
VI.3 Instytut Pracy i Spraw Socjalnych	58
VI.4 Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych	58
VI.5 Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	61
VII. Środki finansowe przeznaczone na realizację Programu	64
VIII. Wskaźniki oceny realizacji Programu	65
IX. Podsumowanie	67

Wstęp

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, zwane dalej MRPiPS, jako pierwsze podjęło się opracowania resortowego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi pn. *Program współpracy Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2015–2017*, włączając współpracujące z MRPiPS organizacje III sektora w każdy etap tworzenia Programu.

Podstawę prawną tworzenia Programu stanowi art. 5b ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. 2019 r. poz. 688, z późn. zm.), zwanej dalej u.d.p.p.w. Zgodnie z ww. artykułem Minister lub wojewoda przyjmują, w drodze zarządzenia, po konsultacjach z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy, roczny lub wieloletni program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 na okres nie dłuższy niż 5 lat.

Projekt Programu Współpracy na lata 2018–2020 został przygotowany przez ówczesny Departament Ekonomii Społecznej i Pożytku Publicznego na podstawie danych uzyskanych od komórek organizacyjnych MRPiPS oraz jednostek podległych i nadzorowanych przez MRPiPS. W pracach nad Programem brała również udział Rada Działalności Pożytku Publicznego, która uchwałą z dnia 20 czerwca 2017 r. powołała doraźny Zespół problemowy Rady ds. przygotowania Programu współpracy MRPiPS z organizacjami pozarządowymi.

W celu uspołecznienia procesu tworzenia programu założona została także skrzynka mailowa: programwspolpracy@mrpips.gov.pl, gdzie drogą elektroniczną każdy mógł przesłać propozycje i sugestie dot. tworzonego dokumentu. Informacja o możliwości przesłania na powyższy adres sugestii dotyczących zapisów w nowym programie została opublikowana na stronie ekonomiaspoleczna.gov.pl.

Program współpracy Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2018–2020, zwany dalej Programem, został przyjęty zarządzeniem nr 29 Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2017 r.¹⁾

Sprawozdanie z realizacji Programu współpracy za rok 2019 jest piątym sprawozdaniem opracowanym przez MRPiPS. Sprawozdania za lata 2015, 2016 oraz 2017 dotyczyły Programu na lata 2015-2017. Bieżący dokument odnosi się do Programu na lata 2018–2020.

Program współpracy Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z organizacjami pozarządowymi wspiera i ułatwia współpracę resortu z organizacjami pozarządowymi w zakresie wynikającym z ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej

---

¹⁾Zarządzenie nr 29 Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2017 r. w sprawie przyjęcia programu współpracy Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2018-2020.

rządowej (Dz.U. z 2019 r. poz. 945, z późn. zm.). Zgodnie z jej przepisami Minister kieruje działaniami: praca, rodzina oraz zabezpieczenie społeczne.

W 2019 r. w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi po raz kolejny szczególne miejsce zajmowało wsparcie dla rodzin z dziećmi. Rodzina znajduje się w centrum polityki społecznej rządu. Tkwi w niej potencjał, który jest źródłem rozwoju naszego kraju. W tym zakresie MRPiPS realizuje m.in. Resortowy Program Rozwoju Instytucji Opieki nad Dziećmi do lat 3 „MALUCH+” oraz Kartę Dużej Rodziny.

Do zadań MRPiPS należy również kształtowanie kierunków polityki rynku pracy, tworzenie programów przeciwdziałania bezrobociu oraz koordynowanie publicznych służb zatrudnienia, a także pomocy społecznej. MRPiPS przygotowuje także rządowe i resortowe programy wsparcia osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz programy aktywnych form pomocy dla wybranych kategorii osób z grup szczególnego ryzyka, w tym w szczególności osób dotkniętych ubóstwem. Pomoc społeczna ma na celu wspieranie osób i rodzin w przewyższaniu trudnych sytuacji życiowych, z którymi nie są w stanie sobie poradzić, wykorzystując własne możliwości i uprawnienia. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w formie finansowej, rzeczowej oraz w formie usług. Priorytetem MRPiPS są również osoby starsze, które potrzebują szczególnego wsparcia. MRPiPS uwzględniając zmiany demograficzne zachodzące w polskim społeczeństwie, konsekwentnie realizuje politykę senioralną wdrażając programy takie jak np. Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014–2020 czy też Program Wieloletni „Senior+” na lata 2015–2020. Programy skierowane dla seniorów są istotnym elementem budowania kompleksowego wsparcia dla różnych grup społecznych. Polityka rodzinna obejmuje bowiem nie tylko dzieci, ale uwzględnia także potrzeby osób starszych. Seniorzy, jeżeli zdrowie im na to pozwala, chcą być aktywni, także na emeryturze. MRPiPS przywiązuje więc dużą wagę do stworzenia osobom starszym warunków do aktywnego i satysfakcjonującego życia po zakończeniu aktywności zawodowej. Kluczowe jest bowiem zapobieganie wykluczeniu osób starszych.

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej odpowiada za kreowanie polityki w zakresie ekonomii społecznej i solidarnej. Ekonomia społeczna i solidarna jest sferą aktywności obywatelskiej i społecznej, która poprzez działalność gospodarczą i działalność pożytku publicznego służy: integracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych marginalizacją społeczną, tworzeniu miejsc pracy, świadczeniu usług społecznych użyteczności publicznej (na rzecz interesu ogólnego) oraz rozwojowi lokalnemu. Podmioty ekonomii społecznej i solidarnej to przede wszystkim podmioty działające w sferze pożytku publicznego takie jak stowarzyszenia, fundacje oraz podmioty sfery gospodarczej utworzone w związku z realizacją celu społecznego – spółki non-profit i spółdzielnie, których celem jest zatrudnienie np. inwalidów i niewidomych. Są to także spółdzielnie socjalne, jednostki reintegracyjne, czyli takie, których głównym celem jest ponowna integracja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (m.in. Zakłady Aktywności Zawodowej, Warsztaty Terapii Zajęciowej czy Centra i Kluby Integracji Społecznej). Obecnie w Polsce działa ok. 100 tys. podmiotów ekonomii społecznej²⁾. Realizując politykę w zakresie ekonomii społecznej

---

²⁾ <https://www.gov.pl/web/rodzina/ekonomia-spooleczna-i-solidarna>

Ministerstwo wdraża, zaktualizowany w 2019 r., *Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej na lata 2014-2023. Ekonomia Solidarności Społecznej*³⁾.

MRPiPS koncentruje się także na osobach potrzebujących pomocy. Pracuje nad zapewnieniem równych szans dla osób z niepełnosprawnościami. Wsparcie tej grupy nie ogranicza się jedynie do dużych programów. To także szereg zadań w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej, zatrudniania osób niepełnosprawnych oraz warsztatów terapii zajęciowej.

Do działań MRPiPS należą również sprawy ubezpieczeń społecznych i zaopatrzenia społecznego, funduszy emerytalnych, świadczeń socjalnych, zatrudnienia, kombatantów i osób represjonowanych, koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Wszystkie te działania, z uwagi na fakt, iż organizacje pozarządowe i podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 u.d.p.p.w prowadzą działalność pożytku publicznego, mogą być przez nie wykonywane, w ramach powierzenia bądź wspierania realizacji zadań publicznych, z zakresu polityki rynku pracy, polityki rodzinnej oraz zabezpieczenia społecznego.

Należy tu nadmienić, że MRPiPS korzysta z potencjału jaki drzemie w organizacjach pozarządowych, poprzez partnerską formułę realizacji zadań oraz dialog w ramach ciał opiniotawczo – doradczych.

---

³⁾ Uchwała nr 11 Rady Ministrów z dnia 31 stycznia 2019 r. zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia programu pod nazwą „Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej” (M.P. poz. 214).

I. Cel główny i cele szczegółowe Programu

Celem głównym Programu jest pogłębiona współpraca MRPiPS z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 u.d.p.p.w. w zakresie planowania i realizacji polityk publicznych w obszarze wspierania rodziny, zabezpieczenia społecznego oraz pracy.

Celami szczegółowymi Programu są:

- wzmocnienie współpracy między- i wewnątrzsektorowej w zakresie wypracowywania rozwiązań mających na celu wsparcie osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz rodzin w poprawie ich sytuacji życiowych,
- rozwijanie partnerstwa publiczno-społecznego w realizacji zadań publicznych, w tym usług społecznych użyteczności publicznej,
- wzmocnienie potencjału podmiotów ekonomii społecznej, w tym organizacji pozarządowych, w obszarze aktywizacji zawodowej oraz reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, świadczenia usług społecznych użyteczności publicznej oraz realizacji zadań publicznych w zakresie rozwoju lokalnego.

II. Formy współpracy MRPiPS z organizacjami pozarządowymi

Zgodnie z założeniami Programu współpraca finansowa MRPiPS i organizacji pozarządowych mogła być prowadzona w zakresie realizacji zadań publicznych w formie:

- powierzania wykonywania zadań publicznych, wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji,
- wspierania wykonywania zadań publicznych, wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji.

Współpraca niefinansowa polegać może na:

- wzajemnym informowaniu się o planowanych kierunkach działalności,
- konsultowaniu z organizacjami pozarządowymi projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji, uwzględniając udział obywateli lub bezpośrednich beneficjentów,
- konsultowaniu projektów aktów normatywnych dotyczących sfery zadań publicznych, o której mowa u.d.p.p.w. z ciałami opiniodawczo-doradczymi z uwzględnieniem wiedzy i informacji pochodzących od obywateli oraz biorąc pod uwagę interesy obywateli,
- spotkaniach zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym, złożonych z przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz przedstawicieli właściwych organów administracji publicznej.

W ramach działań prowadzonych przez MRPiPS organizacje pozarządowe były zapraszane do udziału w pracach wspólnych zespołów tj. Krajowego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej, zwanego dalej KKRES, i jego grup roboczych, których zadaniem było tworzenie

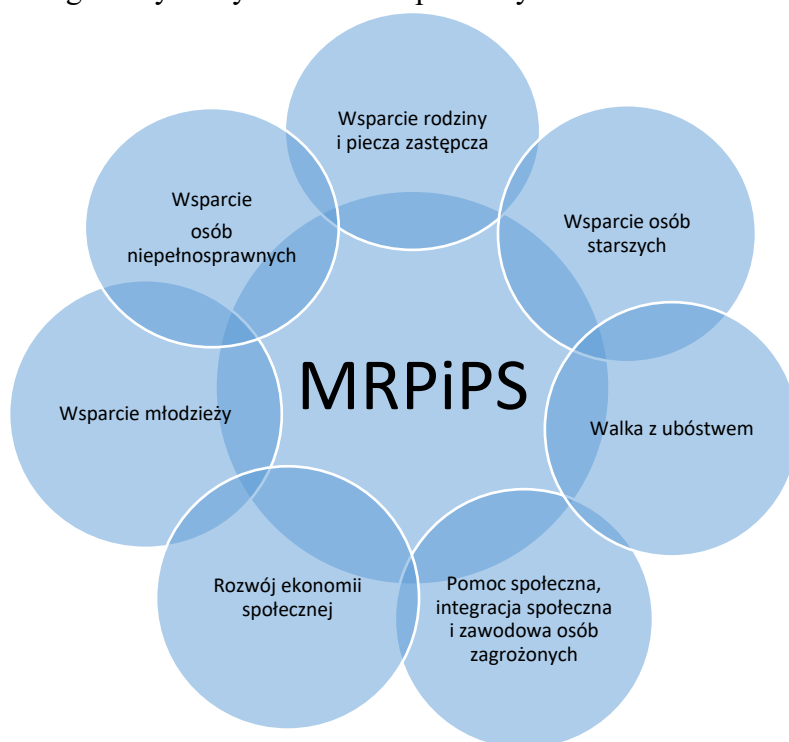
lub opiniowanie rozwiązań w zakresie problematyki znajdującej się w kompetencjach MRPiPS. Znaczną wagę przywiązywano do realizacji projektów własnych MRPiPS w formule partnerskiej np. projekt pn. „System partycypacyjnego zarządzania sferą ekonomii społecznej” lub „System certyfikacji znakami jakości dla podmiotów ekonomii społecznej i jednostek samorządu terytorialnego”. Takie rozwiązanie pozwala na wykorzystanie doświadczeń zarówno strony rządowej, jak i pozarządowej, dzięki czemu osiągnięcie zamierzonego celu będzie bardziej efektywne. MRPiPS obejmowało także patronatem szereg inicjatyw (o które wnioskowały głównie organizacje pozarządowe). Również w przypadku działań informacyjno–promocyjnych (np. organizacja konferencji, seminariów) MRPiPS starało się korzystać z doświadczeń i nawiązywać współpracę z organizacjami pozarządowymi.

III. Zadania realizowane w ramach wdrażania Programu

Zadania zaplanowane do realizacji przez MRPiPS zostały sformułowane na podstawie rekomendacji zawartych w sprawozdaniach z realizacji Programu współpracy na lata 2015–2017, propozycji zgłoszonych podczas spotkań roboczych oraz informacji przekazanych przez jednostki organizacyjne MRPiPS.

Priorytetowe zadania publiczne wskazane w Programie to:

- wsparcie rodziny i piecza zastępcza,
- wsparcie osób starszych,
- wsparcie osób niepełnosprawnych,
- wsparcie młodzieży,
- rozwój ekonomii społecznej,
- walka z ubóstwem,
- wsparcie z zakresu pomocy społecznej, integracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

IV. Sposób realizacji Programu

W ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi w 2019 r. MRPiPS realizowało następujące programy i działania:

1. Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014–2020

Program jest odpowiedzią na wyzwania jakie stawiają procesy demograficzne i społeczne. Program pomaga we włączeniu osób starszych w życie lokalnych społeczności poprzez włączenie w różne formy edukacji oraz współpracy międzypokoleniowej, zwiększa wymiar zaangażowania społecznego osób starszych, w tym niepełnosprawnych, o ograniczonej sprawności ruchowej.

2. Program „Od wykluczenia do aktywizacji. Program pomocy osobom wykluczonym społecznie i zawodowo”

Celem Programu jest włączanie i wzmacnianie uczestniczenia w życiu społecznym i zawodowym osób wykluczonych społecznie oraz rozwój systemu aktywnej integracji poprzez wsparcie jednostek samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych.

3. Program „Pokonać bezdomność. Program pomocy osobom bezdomnym”

Celem Programu jest inspirowanie i wspieranie działań nakierowanych na przeciwdziałanie i rozwiązywanie problemu bezdomności, inspirowanie do wdrażania nowych metod pracy z osobami bezdomnymi oraz programów aktywizacji społecznej i zawodowej tych osób.

4. Program „Od zależności ku samodzielności”

Celem głównym Programu jest umożliwienie osobom z zaburzeniami psychicznymi przezwyciężenie trudnej sytuacji życiowej w jakiej się znalazły, której własnym staraniem, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości nie są w stanie samodzielnie pokonać.

5. Karta Dużej Rodziny

Celem Programu jest poszerzenie kręgu podmiotów oferujących uprawnienia posiadaczom Karty Dużej Rodziny. Uprawnienia te są związane z prowadzeniem gospodarstwa domowego i wychowaniem dzieci.

6. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014–2020

Celem Programu jest zapewnienie najuboższym mieszkańcom Polski pomocy żywnościowej oraz uczestnictwa w działaniach w ramach środków towarzyszących.

7. Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej

Celem Programu jest wspieranie jednostek samorządu terytorialnego szczebla gminnego i powiatowego w rozwoju systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej,

w tym zwiększenie dostępu do usług asystenta rodziny w gminie oraz do usług koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej na poziomie samorządu powiatu.

8. Resortowy Program Rozwoju Instytucji Opieki nad Dziećmi do lat 3 „MALUCH+”

Celem Programu jest zwiększenie dostępności terytorialnej i finansowej miejsc opieki w żłobkach, klubach dziecięcych i u dziennych opiekunów.

9. Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej

Program stanowi, że do 2020 r. podmioty ekonomii społecznej staną się ważnym elementem aktywizacji osób w trudnej sytuacji na rynku pracy oraz dostarczycielem usług użyteczności publicznej działającymi we wspólnotach samorządowych.

10. Program kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”

Program ma na celu umożliwienie rzeczywistej i pełnej integracji społecznej osób niepełnosprawnych oraz wsparcie psychologiczne, społeczne, funkcjonalne i ekonomiczne ich rodzin.

11. Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, zwany dalej PO WER, stanowi odpowiedź na wyzwania sformułowane w Strategii Europa 2020 i jest jednocześnie instrumentem jej realizacji. Program uwzględnia długofalowe wyzwania związane z globalizacją, rozwojem ekonomicznym, jakością polityk publicznych, zjawiskami demograficznymi, czy inwestycjami w kapitał ludzki.

Przy Ministrze Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej funkcjonowały następujące ciała opiniodawczo-doradcze i pomocnicze oraz zespoły z udziałem przedstawicieli organizacji pozarządowych⁴⁾:

1. Rada do spraw Polityki Senioralnej

Do głównych zadań Rady należy opracowywanie kierunków działań adresowanych na rzecz osób starszych w Polsce, inicjowanie, wspieranie i promowanie rozwiązań z zakresu polityki społecznej na rzecz osób starszych, a także przedstawianie Ministrowi Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej propozycji rozwiązań na rzecz rozwoju systemu wsparcia osób starszych.

2. Krajowy Komitet Rozwoju Ekonomii Społecznej

Do głównych zadań Komitetu należy udział w koordynacji działań w zakresie rozwoju ekonomii społecznej na poziomie krajowym, rekomendowanie decyzji o charakterze strategicznym w zakresie realizacji Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej, zwanego dalej KPRES, m. in. w oparciu o coroczne raporty o stanie

---

⁴⁾ Zakres działalności wskazanych ciał i zespołów może ulec zmianie w okresie realizacji Programu współpracy Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3u.d.p.p.w. na lata 2018 – 2020. Zmiany te nie powodują konieczności aktualizacji Programu.

ekonomii społecznej oraz przeglądy śródkokresowe KPRES, a także współpraca z regionalnymi komitetami rozwoju ekonomii społecznej.

3. Komitet Akredytacyjny do spraw systemu akredytacji oraz standardów usług i działania ośrodków wsparcia ekonomii społecznej

Do głównych zadań Komitetu należy określanie zasad i warunków realizacji procedury akredytacji oraz zakresu standardów usług i działania ośrodków wsparcia ekonomii społecznej oraz monitoring zasad funkcjonowania procedury akredytacji oraz standardów usług i działania ośrodków wsparcia ekonomii społecznej

4. Krajowa Rada Konsultacyjna do Spraw Osób Niepełnosprawnych

Do głównych zadań Rady należy przygotowywanie propozycji przedsięwzięć zmierzających do integracji osób niepełnosprawnych, proponowanie rozwiązań w zakresie zaspokajania potrzeb osób niepełnosprawnych, wynikających z niepełnosprawności, a także opiniowanie rządowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych oraz informacji o ich realizacji.

5. Polska Rada Języka Migowego

Do głównych zadań Rady należy ustalanie rekomendacji w celu prawidłowego stosowania komunikacji migowej, upowszechnianie i promowanie wiedzy o języku migowym poprzez wspieranie inicjatyw promujących rozwiązania na rzecz osób uprawnionych i upowszechniających rozwiązania wspierające komunikowanie się oraz sporządzanie opinii o funkcjonowaniu przepisów ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz. U. z 2017 r. poz. 1824), opiniowanie projektów dokumentów rządowych w zakresie dotyczącym funkcjonowania osób uprawnionych.

6. Rada Zatrudnienia Socjalnego

Do głównych zadań Rady należy opiniowanie projektów aktów prawnych oraz inicjowanie zmian przepisów prawa w zakresie zatrudnienia socjalnego, przygotowywanie ekspertyz dotyczących wybranych obszarów zatrudnienia socjalnego oraz przedstawianie ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego okresowych informacji o swojej działalności.

7. Rada Pomocy Społecznej

Do głównych zadań Rady należy opiniowanie projektów aktów prawnych oraz inicjowanie zmian przepisów prawa w zakresie pomocy społecznej, przygotowywanie ekspertyz dotyczących wybranych obszarów pomocy społecznej, przedstawianie ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego okresowych informacji o swojej działalności oraz przyjmowanie i opiniowanie dla Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wniosków o nagrody specjalne za wybitne osiągnięcia w zakresie pomocy społecznej.

8. Rada Rynku Pracy

Do głównych zadań Rady należy inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do pełnego i produktywnego zatrudnienia i rozwoju zasobów ludzkich, opiniowanie przedłożonych przez ministra właściwego do spraw pracy priorytetów, wzoru podziału środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego i planu ich wydatkowania, a także realizacja zadań określonych w przepisach ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. z 2020 r. poz. 7) oraz opiniowanie projektów ustaw dotyczących promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej.

9. Rada Rodziny

Do zadań Rady Rodziny należy m.in.: inicjowanie i wspieranie działań na rzecz promowania kultury prorodzinnej oraz promocja tradycyjnej rodziny, opracowanie kierunków działań, których celem jest poprawa sytuacji demograficznej w Polsce oraz przedstawianie ministrowi propozycji rozwiązań w zakresie polityki demograficznej w Polsce.

10. Zespół do spraw wykonywania postanowień Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych

Do głównych zadań Zespołu należy wymiana informacji w sprawie działań związanych z wdrażaniem postanowień Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r.⁵⁾ oraz wymiana informacji na temat planowanych zmian rozwiązań prawnych dotyczących osób niepełnosprawnych lub mogących mieć wpływ na ich sytuację.

11. Zespół do spraw Opracowania Rozwiązań w zakresie Poprawy Sytuacji Osób Niepełnosprawnych i Członków ich Rodzin

Do głównych zadań Zespołu należy analiza aktualnej sytuacji osób niepełnosprawnych i członków ich rodzin ze szczególnym uwzględnieniem dostępu do edukacji, kultury, zatrudnienia oraz świadczeń zdrowotnych, proponowanie kompleksowych rozwiązań w zakresie poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych i członków ich rodzin z uwzględnieniem postanowień Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r., a także przedstawianie propozycji rozwiązań legislacyjnych i systemowych mających na celu poprawę sytuacji osób niepełnosprawnych i członków ich rodzin.

12. Zespół Monitorujący do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Do głównych zadań Zespołu należy inicjowanie i wspieranie działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, monitorowanie działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wyrażanie opinii w sprawach stosowania ustawy oraz inicjowanie zmian przepisów w zakresie przeciwdziałania przemocy

---

⁵⁾ Konwencja z dnia 13 grudnia 2006 r. o prawach osób niepełnosprawnych (Dz.U. 2012 r. poz. 1169, z późn. zm.).

w rodzinie oraz wyrażanie opinii w przypadku sporów między organami administracji publicznej a organizacjami pozarządowymi realizującymi zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

13. Zespół Doradczy do spraw Wdrażania Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020

Do głównych zadań Zespołu należy rekomendowanie zmian dotyczących alokacji środków na poszczególne zadania w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa, zwanego dalej PO PŻ, wydawanie opinii w zakresie poziomu kryteriów dochodowych na dany podprogram, okresowe monitorowanie postępu w zakresie realizacji PO PŻ, analizowanie rocznych i końcowych sprawozdań z realizacji PO PŻ i ich opiniowanie oraz przedkładanie propozycji zmian oraz opiniowanie zmian w PO PŻ zaproponowanych przez Instytucję Zarządzającą, w tym dotyczących szczegółowych wytycznych obowiązujących w PO PŻ.

IV.1. Wdrażanie programów będących w dyspozycji Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej realizuje szereg programów skierowanych bezpośrednio lub pośrednio⁶⁾ do organizacji pozarządowych. Środki na realizację projektów w ramach tych programów przekazywane są w formie dotacji. Projekty są realizowane przez organizacje pozarządowe w sferach zadań publicznych wskazanych w art. 4 u.d.p.p.w. Najczęściej stosowanym trybem dystrybucji dotacji są otwarte konkursy ofert. Ramy prawne takiego konkursu określają przepisy wskazane w art. 11-19 u.d.p.p.w.

Informacje o poszczególnych konkursach ogłaszanych przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej znajdują na stronie www.gov.pl.

IV.1.1. Rządowy Program na Rzecz Aktywności Osób Starszych na lata 2014–2020

Rządowy Program na Rzecz Aktywności Osób Starszych uwzględnia wewnętrzne zróżnicowanie populacji osób starszych i promuje działania mające na celu podtrzymanie aktywności osób starszych i zapewnienie ich udziału w życiu społecznym oraz działania ukierunkowane na osoby o ograniczonej samodzielności.

Celem Programu jest poprawa jakości i poziomu życia osób starszych dla godnego starzenia się poprzez aktywność społeczną. Program ma przyczynić się do pełniejszego korzystania z potencjału społeczno-zawodowego osób starszych, aby mogły one pełnić różne role społeczne w życiu publicznym. Ważne jest również uwzględnienie w działaniach ograniczeń wynikających z barier funkcjonalnych, na które narażone mogą być osoby starsze.

Konkurs na najlepsze projekty dofinansowane ze środków *Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020 – Edycja 2019* został ogłoszony w dniu 30 listopada 2018 r. Nabór wniosków do Programu trwał do dnia 21 grudnia 2018 r.

---

⁶⁾ Część programów MRPiPS wdrażanych jest na poziomie wojewódzkim.

W dniu 20 marca 2019 r. r. Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej opublikowało wyniki *Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych - Edycja 2019*.

W edycji 2019 konkursu ASOS zostało złożonych 1346 ofert. Do dofinansowania wskazano 309 ofert na łączną kwotę 37 914 217,57 zł, w ramach których wzięło udział 159 474 tys. osób powyżej 60 roku życia, w tym 8 685 tys. osób niepełnosprawnych.

Organizacje pozarządowe i inne podmioty uprawnione działające na rzecz osób starszych mogły ubiegać się o dofinansowanie od 20 do 200 tysięcy zł w ramach 4 priorytetów:

W Priorytecie I – Edukacja osób starszych dofinansowano 81 ofert, na kwotę 9 724 328,49 zł.

W Priorytecie II – Aktywność społeczna promująca integrację wewnątrz- i międzypokoleniową dofinansowano 82 oferty na kwotę 9 469 755,29 zł.

W Priorytecie III – Partycypacja społeczna osób starszych dofinansowano 71 ofert, na kwotę 8 588 439,00 zł.

W Priorytecie IV – Usługi społeczne dla osób starszych (usługi zewnętrzne) dofinansowano 75 ofert, na kwotę 10 131 694,79 zł.

Środki finansowe przeznaczone na realizację Programu pochodzą ze środków budżetu państwa ujętych w ustawie budżetowej na kolejne lata, będących w dyspozycji ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego. Na jego realizację w 2019 r. przeznaczone zostało 40 mln.

Dotacja udzielana była na podstawie umowy o realizację zadania publicznego zleconego w ramach Programu. Zadania publiczne zlecone w ramach ASOS – Edycja 2019 realizowane były na podstawie umów jednorocznych w terminie: od dnia 1 marca do dnia 31 grudnia 2019 r.

W 2019 r. szczególną uwagę poświęcono projektom, które zakładały:

- edukację nieformalnych opiekunów osób starszych,
- realizację w partnerstwie z Dziennym Domem Senior+ lub Klubem „Senior+”,
- kształtowanie pozytywnego postrzegania starości w społeczeństwie,
- świadczenie usług asystenckich i opiekuńczych dla osób starszych o ograniczonej samodzielności w miejscu ich zamieszkania.

Program jest zarządzany i obsługiwany przez Departament Polityki Senioralnej.

IV.1.2. Program „Od wykluczenia do aktywizacji. Program pomocy osobom wykluczonym społecznie i zawodowo”

Resortowy program „Od wykluczenia do aktywizacji. Program pomocy osobom wykluczonym społecznie i zawodowo na lata 2020-2022” przyjęty został w grudniu 2018 r. i był wdrażany na podstawie art. 23 ust. 1 pkt 7a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507, z późn. zm.).

Głównym celem Programu pn. „Od wykluczenia do aktywizacji. Program pomocy osobom wykluczonym społecznie i zawodowo” jest identyfikacja potrzeb, inicjowanie oraz wzmocnienie uczestniczenia w życiu społecznym i zawodowym osób wykluczonych

społecznie poprzez utworzenie nowego poszerzonego profilu usług reintegracyjnych wzbogaconego o problematykę podnoszenia wartości społecznych i kwalifikacji zawodowych realizowanego przez podmioty zatrudnienia socjalnego.

W 2019 r. program był wdrażany w formie czterech konkursów, w ramach których dofinansowano 30 projektów na łączną kwotę 2.200.567,00 zł.

- Konkurs 1. „Nowy profil usług w Klubie Integracji Społecznej”

Jego celem było wzmocnienie roli klubów integracji społecznej. Mają one przygotowywać osoby do ponownego pełnienia ról społecznych i zawodowych oraz do usamodzielnienia się. Z uwagi na niewyczerpanie alokacji w I edycji, ogłoszono dodatkowo trzy edycje uzupełniające. Dofinansowano 4 projekty na łączną kwotę 240 000,00 zł

- Konkurs 2. „Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez reintegrację społeczno-zawodową w ramach indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego realizowanego w Centrum Integracji Społecznej”

Jego głównym założeniem było wspieranie projektów z zakresu aktywizacji społeczno-zawodowej osób bezrobotnych, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej oraz wykluczonych społecznie i zawodowo. Działania miały polepszyć warunki rozwoju osób wykluczonych oraz służyć wyrównywaniu szans. Konkurs miał wpływać na rozwój współpracy instytucji publicznych, organizacji pozarządowych i innych instytucji ważnych dla społeczności lokalnej na danym terenie. Z uwagi na niewyczerpanie alokacji w I edycji, ogłoszono dodatkowo trzy edycje uzupełniające. Dofinansowano 13 projektów na łączną kwotę 1 254 264,00 zł.

- Konkurs 3. „Aktywna Młodzież – działania na rzecz młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym”

Konkurs dotyczył projektów skierowanych do młodzieży od 15. do 24. roku życia. Mogły być to działania m.in. edukacyjne, profilaktyczne, wychowawcze, specjalistyczne, socjalne, socjoterapeutyczne i terapeutyczne. Z uwagi na niewyczerpanie alokacji w I edycji, ogłoszono dodatkowo jedną edycję uzupełniającą. Dofinansowano 12 projektów na łączną kwotę 491 103,00 zł.

- Konkurs 4. „Promocja i prezentacja dobrych praktyk aktywnych form pomocy realizowanych w centrach i klubach integracji społecznej”

W ramach konkursów zaplanowano 5 konferencji regionalnych w pięciu województwach oraz jedną konferencję centralną podsumowującą konferencje regionalne. Tematy tam poruszane miały być inspiracją dla innych podmiotów do wdrażania nowych rozwiązań w zakresie pomocy osobom wykluczonym.

W I edycji konkursu żaden podmiot nie uzyskał dofinansowania. W wyniku konkursu uzupełniającego dofinansowano 1 ofertę na kwotę 215 200,00 zł.

Za wdrażanie Programu odpowiedzialny jest Departament Ekonomii Społecznej i Solidarnej.

IV.1.3. Program „Pokonać bezdomność. Program pomocy osobom bezdomnym”

Głównym celem Programu jest inspirowanie i wspieranie działań nakierowanych na przeciwdziałanie i rozwiązywanie problemu bezdomności, inspirowanie do wdrażania nowych metod pracy z osobami bezdomnymi oraz programów aktywizacji społecznej i zawodowej tych osób.

Program ma charakter uzupełniający wobec ustawowych obowiązków samorządów gmin w zakresie przeciwdziałania bezdomności, a także charakter wspierający działalność podmiotów uprawnionych, funkcjonujących w obszarze pomocy społecznej, o których mowa w art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Program realizowany jest w formie otwartego konkursu ofert, który przeprowadzany jest co roku.

O dofinansowanie projektów w ramach Programu mogą ubiegać się podmioty świadczące usługi dla osób bezdomnych, o których mowa w art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. *o pomocy społecznej*, czyli organizacje pozarządowe (stowarzyszenia i fundacje) o których mowa w art. 3 ust. 2 u.d.p.p.w. oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 3 tej ustawy, prowadzące działalność statutową w zakresie pomocy społecznej.

W ramach Programu wyznaczone są cztery Moduły wraz z celami szczegółowymi:

- Moduł I: Profilaktyka

Cel: Zapobieganie bezdomności przez prowadzenie działań profilaktycznych,

- Moduł II: Aktywizacja

Cel: Prowadzenie działań aktywizujących skierowanych do osób bezdomnych,

- Moduł III: Infrastruktura

Cel: Wsparcie podmiotów w dostosowaniu prowadzonych przez nie placówek świadczących usługi dla osób bezdomnych do obowiązujących standardów,

- Moduł IV: Innowacyjność

Cel : Inspirowanie do wdrażania nowych rozwiązań w zakresie pomocy osobom bezdomnym.

Otwarty konkurs ofert w ramach programu „Pokonać bezdomność. Program pomocy osobom bezdomnym”, edycja 2019 – został ogłoszony 17 grudnia 2018 r.

W ramach otwartego konkursu ofert zarejestrowano 107 ofert.

Procedura wyboru najlepszych ofert konkursowych miała charakter dwuetapowy: dokonywana była przez Wydziały Polityki Społecznej Urzędów Wojewódzkich oraz przez Komisję Konkursową powołaną zarządzeniem nr 7 Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 lutego 2019 r. w sprawie powołania Komisji Konkursowej w celu opiniowania ofert złożonych w ramach otwartego konkursu ofert "Pokonać bezdomność. Program pomocy osobom bezdomnym" - edycja 2019 r. (Dz. Urz. Min. Rodz. Prac. i Pol. Społ. poz. 8). Komisja Konkursowa dokonała ostatecznej oceny ofert konkursowych przesłanych przez Wydziały Polityki Społecznej. Rozstrzygnięcie konkursu nastąpiło 28 lutego 2019 r.

Łącznie w ramach programu zawarto 43 umów z organizacjami pozarządowymi.

Kwota przeznaczona na realizację Programu wyniosła w roku 2019 - 6 000 000 zł. Oferenci mogli pozyskać na realizację projektów od 50 000 zł. do 300 000 zł.

Za wdrażanie Programu odpowiedzialny jest Departament Pomocy i Integracji Społecznej.

IV.1.4. Program „Od zależności ku samodzielności”

Celem głównym Programu jest umożliwienie osobom z zaburzeniami psychicznymi przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej w jakiej się znalazły, której własnym staraniem, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości nie są w stanie samodzielnie pokonać.

Program jest nastawiony na podniesienie poziomu świadomości osób z zaburzeniami psychicznymi o tkwiących w nich możliwościach oraz przysługujących im prawach co, jak się zakłada, zwiększy pewność siebie oraz umocni ich pozycję, jak również pomoże w lepszym wykorzystaniu potencjalnych możliwości.

O środki w ramach programu mogą ubiegać się jednostki samorządu terytorialnego, które realizują zadania wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej organizując na obszarze swojego działania oparcie społeczne dla osób, które powodu występujących u nich zaburzeń psychicznych mają trudności w życiu codziennym. podmioty, o których mowa w art. 25 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, które mogą uczestniczyć w otwartych konkursach ofert o dofinansowanie programów i projektów, wynikających z lokalnych strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Moduły Programu:

- Moduł I –Wsparcie Rodzin z Osobą z Zaburzeniami Psychicznymi

Moduł ma na celu umożliwienie dostępu dla rodzin osób z zaburzeniami psychicznymi do różnych usług np. okresowe zastąpienie w sprawowaniu funkcji rodzicielskich, inicjowanie grup samopomocowych rodziców.

- Moduł II – Samopomoc

W ramach Modułu II szczególnie preferowane są innowacyjne projekty wspierające samopomoc będące operacjonalizacją zasady pomocniczości państwa, oparte na osiągnięciach nauki i dobrych praktyk, w tym zwłaszcza działania zmierzające do rozwoju samopomocy osób chorujących psychicznie i osób niepełnosprawnych intelektualnie oraz rodzin tych osób.

- Moduł III – Umożliwianie Osobom z Zaburzeniami Psychicznymi Zdobywania Kompetencji Niezbędnych Do Samodzielnego Życia

Moduł ma na celu rozwój umiejętności, które przyczynią się do uzyskania możliwie jak najpełniejszej samodzielności w codziennym funkcjonowaniu osób z zaburzeniami psychicznymi.

- Moduł IV - Integracja I Innowacyjność

Moduł ma na celu inicjowanie i wdrażanie nowych form wsparcia środowiskowego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, zwłaszcza przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej.

Program „Od zależności ku samodzielności” – edycja 2019 r. został ogłoszony 7 grudnia 2018 r. Zawarto 26 umów z organizacjami pozarządowymi na dofinansowanie realizowanych projektów.

W ramach realizacji Programu „Od zależności ku samodzielności” – edycja 2019 r., została powołana Komisja do oceny ofert w konkursie – zarządzenie Nr 6 Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 lutego 2019 r. w sprawie powołania Komisji Konkursowej w celu opiniowania ofert złożonych w ramach otwartego konkursu ofert pn. "Od zależności ku samodzielności" edycja - 2019 r. Oferenci mogli pozyskać na realizację projektów od 30 000 zł. do 100 000 zł.

Kwota przekazana organizacjom w ramach Programu wyniosła w 2019 r. – 1.865.135,00 zł.

Za wdrażanie Programu odpowiedzialny jest Departament Pomocy i Integracji Społecznej.

IV.1.5. Karta Dużej Rodziny

W latach 2018–2019 w ramach Programu Karta Dużej Rodziny, zwanym dalej KDR, Departament Polityki Rodzinnej współpracował z organizacją pozarządową Związek Dużych Rodzin Trzy Plus.

Otwarty konkurs pn. „Organizacja pozarządowa pozyskująca partnerów Karty Dużej Rodziny edycja 2018–2019” został ogłoszony 16.11.2017 r. z terminem składania ofert do 8.12.2017 r. Zadania objęte konkursem to:

- a) nawiązywanie kontaktu z potencjalnymi partnerami KDR;
- b) prowadzenie działań informacyjno-promocyjnych KDR (przygotowywanie i wysyłanie newsletterów, telefoniczne udzielanie informacji partnerom Karty Dużej Rodziny oraz podmiotom zainteresowanym przystąpieniem do KDR);
- c) negocjowanie warunków umowy z podmiotami zgłaszającymi chęć przyznania uprawnień członkom rodzin wielodzietnych, zwłaszcza zniżek w cenach oferowanych przez nie towarów i usług;
- d) przeprowadzenie i przekazanie do MRPiPS do akceptacji oceny oferty podmiotu chcącego przystąpić do Karty Dużej Rodziny;
- e) zawieranie umów z podmiotami przyznającymi uprawnienia członkom rodzin wielodzietnych, zwłaszcza zniżek w cenach oferowanych przez nie towarów i usług, jeśli nie są sprzeczne z promowaniem modelu rodziny wielodzietnej oraz jej pozytywnego wizerunku;
- f) obsługa deklaracji podmiotów zgłaszających chęć przyznania uprawnień członkom rodzin wielodzietnych oraz umów partnerów Karty Dużej Rodziny w Systemie Informatycznym Karty Dużej Rodziny;
- g) monitorowanie realizacji zadań Partnerów wynikających z zawieranych umów, m.in. sposobu udzielania zniżek, realizacji celów ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2019 r. poz. 1390 i 1907);
- h) w uzasadnionych przypadkach, w szczególności ze względu na sprzeczność oferowanych dóbr lub usług z promowaniem modelu rodziny wielodzietnej oraz jej

pozytywnego wizerunku, rozwiązywanie umów z podmiotami oferującymi uprawnienia członkom rodzin wielodzietnych;

- i) przekazywanie Ministrowi Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej informacji o prowadzonych negocjacjach, zawartych umowach, o działaniach wymagających renegotjowania lub rozwiązania umów oraz podjętych interwencjach w przypadku zgłoszenia nieprawidłowości w realizacji umowy przez partnera w celu monitorowania sytuacji oraz udzielania informacji na zapytania prasowe/obywateli/innych instytucji;
- j) przekazywanie Ministrowi Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej sprawozdań dot. informacji o podpisanych umowach, będących podstawą do wyceny dotacji;
- k) przekazywanie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2 ustawy o Karcie Dużej Rodziny, Ministrowi Rodziny Pracy i Polityki Społecznej informacji na temat negocjacji przeprowadzonych z podmiotami innymi niż instytucje zgłoszone przez właściwych ministrów, umów zawartych z tymi podmiotami oraz realizacji przez te podmioty obowiązków wynikających z umów, za okres od 1 stycznia do 30 czerwca – w terminie do 15 lipca danego roku oraz za okres od 1 lipca do 31 grudnia – w terminie do dnia 15 stycznia roku następnego;
- l) realizacja pozostałych zadań wskazanych w regulaminie do konkursu.

Do otwartego konkursu przystąpiły dwie organizacje - Związek Dużych Rodzin Trzy Plus oraz Fundacja Instytut Białowieski, która nie spełniała wymogów formalnych konkursu. W dniu 6.12.2017 r. Pani Minister Elżbieta Rafalska zatwierdziła skład komisji konkursowej. Po dokonaniu oceny komisja konkursowa przekazała do zatwierdzenia przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej informacji o zarekomendowaniu oferty ZDR 3+ oraz kwoty dotacji zaproponowanej do finansowania przez Ministra w wysokości 1 500 000,00 zł na rok 2018 oraz 1 500 000,00 zł na rok 2019. Oferta została zaakceptowana 27.12.2017 r., a umowa na realizację zadania została podpisana 28.12.2017 r.

Zgodnie z zawartą umową Związek Dużych Rodzin Trzy Plus był zobowiązany do przekazywania sprawozdań zgodnie z art. 20 ustawy o Karcie Dużej Rodziny, sprawozdań miesięcznych informacyjnych, sprawozdania rocznego z realizacji zadania publicznego, a także sprawozdań na prośbę MRPiPS we wskazanym terminie.

Minister ds. rodziny na realizację zadania pozyskiwania Partnerów zabezpieczył kwotę w wysokości 1 500 000,00 zł na każdy rok realizacji zadania. Dotacja w każdym roku była wypłacana w IV transzach.

Organizacja pozarządowa Związek Dużych Rodzin Trzy Plus została wyłoniona w Otwartym konkursie na realizację zadań w ramach Programu Karta Dużej Rodziny w edycji 2020–2021. Kwota dotacji na realizację zadań została zatwierdzona w wysokości 1 500 000,00 zł na każdy rok.

Za koordynację działań związanych z KDR odpowiada Departament Polityki Rodzinnej.

IV.1.6. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014–2020

Od stycznia do końca czerwca 2019 r. kontynuowany był Podprogram 2018 (rozpoczęty w sierpniu 2018 r.). W Podprogramie 2018 osiągnięte zostały następujące wskaźniki: objęto pomocą żywnościową łączną liczbę 1 387 583 osób, przeprowadzono 9 041 działań w ramach środków towarzyszących, w których uczestniczyło 163 425 osób.

W Podprogramie 2018 we wnioskach o dofinansowanie 4 organizacje partnerskie (OPO) zadeklarowały objęcie pomocą żywnościową ponad 1 346 000 osób i zaplanowały przeprowadzenie łącznie 7 959 warsztatów dla 140 795 uczestników. Wszystkie wskaźniki wdrożono powyżej zakładanych wartości.

Konkurs dla organizacji partnerskich na szczeblu ogólnopolskim i ponadregionalnym

W dniu 9 listopada 2018 r., poprzez publikację ogłoszenia o naborze ofert, wszczęta została procedura konkursowa dot. wyboru organizacji partnerskich o zasięgu ogólnopolskim lub ponadregionalnym na potrzeby Podprogramu 2019 i 2020. W konkursie złożono łącznie 4 oferty. W grudniu 2018 r. konkurs został rozstrzygnięty, w jego wyniku wyłoniono 4 organizacje: Federacja Polskich Banków Żywności, Polski Komitet Pomocy Społecznej oraz Polski Czerwony Krzyż. W ofertach organizacje zadeklarowały objęcie pomocą żywnościową w Podprogramie 2019 ponad 1,5 miliona osób.

Umowy z organizacjami partnerskimi zawiera Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa jako Instytucja Pośrednicząca w ramach PO PŻ.

Środki przeznaczone na realizację

Na realizację PO PŻ w 2019 r. wydatkowano:

- w Operacji I – na zakup żywności kwotę 240.197.537,34 zł,
- w Operacji II na wsparcie organizacji partnerskich z tytułu kosztów transportu, magazynowania i administracji oraz z tytułu realizacji środków towarzyszących kwotę 27.015.636,92 zł.

IV.1.7. Program Asystent Rodziny i Koordynator Rodzinnej Pieczy Zastępczej

Celem programu jest wspieranie jednostek samorządu terytorialnego szczebla gminnego i powiatowego w rozwoju systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, w tym zwiększenie dostępu do usług asystenta rodziny w gminie oraz do usług koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej na poziomie samorządu powiatu.

„Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2019” jest realizowany na podstawie art. 247 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1111, z późn. zm.).

Program jest wsparciem finansowym dla realizacji zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego. Jednakże pośrednio mogą z niego korzystać organizacje pozarządowe, które wykonują na zlecenie zadania gminy lub powiatu na podstawie art. 190 ww. ustawy.

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach „Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2019” przyznał jednostkom samorządu terytorialnego dofinansowanie na łączną kwotę do 75 ml złotych w podziale:

- na zatrudnienie asystentów przyznano kwotę 49,2 mln zł, co umożliwiło zatrudnienie ponad 3,5 tys. asystentów rodziny, w tym 3,1 tys. na umowę o pracę;
- na zatrudnienie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej przyznano kwotę 25,7 mln zł, co umożliwiło zatrudnienie 1,6 tys. koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, w tym 1,5 tys. na umowę o pracę.

Dane ze sprawozdawczości Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej z powodu sytuacji kryzysowej w Polsce nie były dostępne w terminie opracowywania Sprawozdania.

Za prawidłowe funkcjonowanie Programu odpowiada Departament Polityki Rodzinnej.

IV.1.8. Resortowy Program rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „MALUCH+”

Celem programu jest zwiększenie dostępności terytorialnej i finansowej miejsc opieki w żłobkach, klubach dziecięcych i u dziennych opiekunów.

Zgłoszenia do programu w edycji 2019 r. można było składać do 28 grudnia 2018 r. Wyniki zostały ogłoszone 28 lutego 2019 r. Organizacje pozarządowe mogły ubiegać się o dofinansowanie w ramach:

- modułu 3 – dla podmiotów innych niż jednostki samorządu terytorialnego na utworzenie w 2018 r. nowych miejsc opieki i ich funkcjonowanie oraz
- modułu 4 – dla podmiotów innych niż jednostki samorządu terytorialnego na funkcjonowanie w 2018 r. miejsc opieki.

Na edycję 2019 przeznaczono 450 000 000 zł. Na moduł 3 – 184 074 994,20 zł, a na moduł 4 – 75 721 150,00 zł.

W edycjach programu Maluch+ 2018 i 2019 w ramach modułu 3 z dofinansowania mogły korzystać osoby fizyczne oraz osoby prawne i jednostki nieposiadające osobowości prawnej, w tym uczelnie i współpracujące z nimi podmioty. Moduł 4 skierowany był do tej samej grupy podmiotów co moduł 3. Nie są prowadzone statystyki wyodrębniające organizacje pozarządowe. Realizatorami zadań w ramach programu „Maluch+” są wojewodowie, którzy m.in. zawierają z beneficjentami umowy i przekazują im środki dofinansowania.

Program jest zarządzany i obsługiwany przez Departament Polityki Rodzinnej.

IV.1.9. Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej

Realizacja zaktualizowanego Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 r. Ekonomia Solidarności Społecznej rozpoczęła się od przyjęcia ww. dokumentu przez Radę Ministrów w dniu 31 stycznia 2019 r.

W ramach aktualizacji KPRES dostosowano program do zmieniających się warunków społeczno-ekonomicznych oraz zapisów Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju.

Przyjęto, iż w wyniku realizacji Programu do 2023 r. podmioty ekonomii społecznej i solidarnej staną się ważnym elementem aktywizacji i integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz dostarczycielem usług użyteczności publicznej i zadań publicznych w zakresie rozwoju lokalnego działającymi we wspólnotach samorządowych.

Na realizację ww. celu głównego składają się:

1. Wspieranie trwałego partnerstwa podmiotów ekonomii społecznej i solidarnej z samorządem terytorialnym w realizacji usług społecznych użyteczności publicznej oraz zadań publicznych w zakresie rozwoju lokalnego;
2. Zwiększenie liczby wysokiej jakości miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
3. Zwiększenie konkurencyjności podmiotów ekonomii społecznej i solidarnej na rynku pracy;
4. Upowszechnienie pozytywnych postaw wobec ekonomii społecznej i solidarnej. Osiągnięcie tak sformułowanych celów jest procesem rozłożonym na lata, obejmującym bardzo szerokie spektrum działań zarówno na poziomie centralnym, jak i regionalnym oraz lokalnym.

Dzięki tak wielowymiarowej strukturze wdrożenia, rozwój ekonomii społecznej ma systemowy charakter, a zmiana charakteryzuje się umiarkowaną dynamiką, pozwalającą na trwałe zakorzenienie się nowych rozwiązań.

Realizacji KPRES w 2019 r. służyły m.in. omawiane w innych miejscach niniejszego opracowania programy rządowe i projekty współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (w szczególności w ramach Działania 2.9 *Rozwój ekonomii społecznej PO WER*).

Za wdrażanie Programu odpowiada Departament Ekonomii Społecznej i Solidarnej.

IV.1.10. Program kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”

Program kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” realizowany jest od 1 stycznia 2017 r., a w przypadku niektórych działań – od 2018 r. Monitoring Programu „Za życiem” realizowany jest przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwo Zdrowia, Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ministerstwo Rozwoju oraz Kancelarię Prezesa Rady Ministrów, zgodnie z właściwością, a także przez wojewodów. Polega on m.in. na zbieraniu informacji o realizacji Programu „Za życiem” i dokonywaniu bieżącej oceny instrumentów oraz przekazywaniu zbiorczych, kompleksowych informacji o sytuacji w obszarach objętych celami Programu „Za życiem” do koordynatora Programu, którym jest minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego. Informacje o stopniu realizacji i wdrożenia Programu „Za życiem” wraz z wnioskami ujmowane są w corocznym sprawozdaniu, które – zgodnie z § 3 ust. 1 uchwały nr 160 Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2016 r. w sprawie programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” (M.P. poz.

1250) – przedkładać jest przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego Prezesowi Rady Ministrów, w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy sprawozdanie.

W związku z tym informacje o realizacji Programu „Za życiem” (w tym o wydatkowanych środkach) w 2019 r. zostaną zebrane w 2020 r.

W ramach Programu „Za życiem” opiekunowie osób niepełnosprawnych - (członkowie rodziny, w rozumieniu ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem” (Dz. U. z 2019 r. poz. 473, z późn. zm.) – mają możliwość skorzystania ze wsparcia w powrocie na rynek pracy.

Organizacje pozarządowe mogą zostać włączone w realizację działań ujętych w Poddziałaniu 3.5.2 - Dostęp do usług i instrumentów rynku pracy członków rodzin opiekujących się osobą niepełnosprawną.

Wsparcie realizowane w ramach tego działania udzielane jest na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2019 r. poz. 1482, z późn. zm. 1622, 1818 i 2473 oraz z 2020 r. poz. 278) i kierowane jest do opiekunów osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy jako bezrobotni albo poszukujący pracy, niepozostający w zatrudnieniu i niewykonyjący innej pracy zarobkowej, z wyłączeniem opiekunów osób niepełnosprawnych pobierających świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy lub zasiłek dla opiekuna.

Spośród dostępnych dla opiekunów form pomocy, organizacje pozarządowe mogą jako pracodawca skorzystać ze wsparcia w postaci subsydiów zatrudnieniowych dostępnych w ramach prac interwencyjnych i robót publicznych. Mogą także otrzymać środki na utworzenie/doposażenie stanowiska pracy lub stanowiska telepracy dla opiekuna skierowanego przez urząd pracy. Organizacje pozarządowe mogą być organizatorem staży, mogą także na zlecenie urzędu pracy realizować szkolenia.

W 2019 r. z działań aktywizacyjnych⁷⁾ skorzystało: 303 osoby z pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego, 19 osób ze staży, w szkoleniach uczestniczyło 11 osób, prace interwencyjne podjęło 14 osób, do robót publicznych skierowano 3 osoby, do prac społecznie użytecznych skierowano 14 osób, 6 osób otrzymało jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, 6 osób zaktywizowano w ramach refundacji kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy, 4 osoby rozpoczęły udział w programach specjalnych.

Wśród ww. liczb osób aktywizowanych mogą znajdować się osoby aktywizowane w podmiotach, czy w porozumieniu z podmiotami ekonomii społecznej, ale informacje nt. skali tego zjawiska nie są gromadzone w ramach dostępnej statystyki i są niemożliwe do ustalenia.

Za koordynowanie i nadzorowanie realizacji tego Programu odpowiada Biuro Pełnomocnika Rządu do spraw Osób Niepełnosprawnych.

---

⁷⁾ Źródło danych: Centralny system analityczno-raportowy CeSAR.

IV.2. Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020.

Sektor pozarządowy efektywnie korzysta ze wsparcia Funduszy Europejskich, których wdrażaniem i alokowaniem zajmuje się MRPiPS. Podmioty te mają doświadczenie, wiedzę i wyspecjalizowaną kadre, dzięki czemu mogą wspomagać realizację celów MRPiPS.

Zgodnie z dostępnymi danymi zgromadzonymi przez Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego na realizację projektów przeznaczono łącznie 261 989 476 zł. W I półroczu 2019 r. zawarto 23 umowy z organizacjami pozarządowymi.

Działanie 1.3 Wsparcie osób młodych znajdujących się w trudnej sytuacji, Gwarancje dla młodzieży PO WER

W ramach Planu realizacji Gwarancji dla młodzieży w Polsce w grudniu 2017 r. ogłoszono konkurs na realizację projektów zwiększających możliwości zatrudnienia osób młodych w wieku od 15 do 29 r.ż. w tym w szczególności osób bez pracy, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET). Konkurs poprzez swoje działania dotrze do młodzieży w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy. Będą to m.in. osoby, które opuściły pieczę zastępczą, młodzieżowe ośrodki wychowawcze i socjoterapii, osoby, które zakończyły naukę w szkole specjalnej, matki przebywające w domach samotnej matki, osoby, które opuściły zakład karny, areszt śledczy, zakład poprawczy lub schronisko dla nieletnich, jak również zakład pracy chronionej (do 2 lat po opuszczeniu danego ośrodka/placówki).

Wśród ww. osób będą mogli być także wspierani imigranci, reemigranci, ubodzy pracujący, osoby odchodzące z rolnictwa i ich rodziny, osoby zatrudnione na umowach krótkoterminowych, pracujący w ramach umów cywilno-prawnych, wywodzących się z powyższych grup docelowych. Wnioskodawcami w konkursie mogły być:

- instytucje rynku pracy tj.: publiczne służby zatrudnienia, Ochotnicze Hufce Pracy, agencje zatrudnienia, instytucje szkoleniowe, instytucje dialogu społecznego, instytucje partnerstwa lokalnego,
- jednostki organizacyjne wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- młodzieżowe ośrodki wychowawcze,
- młodzieżowe ośrodki socjoterapii,
- specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze,
- specjalne ośrodki wychowawcze,
- domy samotnej matki,
- Centralny Zarząd Służby Więziennej,
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
- szkoły specjalne.

Nabór projektów odbywał się w pięciu rundach. Ostatnia z nich zakończyła się 31 stycznia 2019 r. Łącznie w konkursie wpłynęło 140 projektów, z czego 100 wniosków uzyskało pozytywną ocenę i zostało skierowanych do negocjacji (w tym 40 wniosków złożonych przez

organizacje pozarządowe), 40 uzyskało negatywną ocenę (w tym 8 wniosków złożonych przez organizacje pozarządowe) i zostało odrzuconych.

Finalnie w przypadku 29 projektów (w tym 10 projektów złożonych przez organizacje pozarządowe), Wnioskodawcy nie przeszli etapu negocjacji lub do niego nie przystąpili, bądź też wycofali się z realizacji projektu. Ostatecznie w ramach konkursu 71 projektów skierowano do dofinansowania i zawarcia umowy (w tym 30 projektów złożonych przez organizacje pozarządowe, z czego 13 umów zawarto w 2018 r. 16 umów w 2019 r. i 1 umowę w 2020 r.). Alokacja na konkurs wynosiła 150 000 000 zł, a wartość podpisanych w 2019 r. umów z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 u.d.p.p.w.: 14 104 323,13 zł.

Działanie 1.4 „Młodzież solidarna w działaniu” PO WER

Umowy podpisane w ramach Działania 1.4 są efektem Konkursu „Młodzież solidarna w działaniu” ogłoszonego w dniu 28 lutego 2018 r. (nabór wniosków o dofinansowanie projektów w ramach tego konkursu przeprowadzono w dniach 1.06–2.07.2018 r.). Przedmiotem konkursu były projekty dotyczące zdobywania i doskonalenia przez osoby młode do 29 roku życia umiejętności społecznych ważnych na rynku pracy.

W ramach Działania 1.4 w 2019 r. nie ogłaszano konkursów, a podpisane umowy są efektem naboru przeprowadzonego w 2018 r. Alokacja na konkurs wynosiła 66 000 000,00 zł, a wartość 66 umów podpisanych z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 u.d.p.p.w. wyniosła 55 634 526,79 zł.

Działanie 2.1 „Równość szans mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym w dostępie do zatrudnienia, rozwoju kariery, godzenia życia zawodowego i prywatnego” PO WER

Konkurs pt. „Podniesienie kompetencji przedstawicieli podmiotów niegminnych, którzy planują utworzenie i prowadzenie instytucji opieki nad dziećmi do lat 3 i pochodzą z gmin, na terenie których mieszka 5 tys. i więcej mieszkańców” ogłoszono 30 października 2018 r.

Celem konkursu były szkolenia w zakresie form opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 skierowane do przedstawicieli podmiotów niegminnych planujących utworzenie i prowadzenie instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, pochodzących z gmin, na terenie których mieszka 5 tys. i więcej mieszkańców.

Podmioty uprawnione do ubiegania się o dofinansowanie w konkursie to:

- instytucje szkoleniowe zgodnie z art. 6 Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- organizacje pozarządowe,
- podmioty ekonomii społecznej,
- partnerzy społeczni zgodnie z definicją przyjętą w PO WER,
- instytucje publiczne,

- ogólnopolskie stowarzyszenia i związki jednostek samorządu terytorialnego,
- federacje lub związki organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej,
- jednostki naukowe, w tym instytuty badawcze.

Podpisano 3 umowy o dofinansowanie projektów na kwotę: ok. 4,2 mln zł. W ramach konkursu nie podpisano umów z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie.

Ponadto, w dniu 29 marca 2019 r. ogłoszono konkurs pt. „Podniesienie kompetencji przedstawicieli podmiotów gminnych i niegminnych, którzy planują utworzenie i prowadzenie ośrodka opieki nad dziećmi do lat 3”. Celem konkursu są szkolenia w zakresie form opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 skierowane do przedstawicieli podmiotów zarówno gminnych jak i niegminnych planujących utworzenie i prowadzenie instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.

Nabór wniosków trwał w okresie od 29 kwietnia do 31 maja 2019 r.

Podmioty uprawnione do ubiegania się o dofinansowanie w konkursie to:

- instytucje szkoleniowe zgodnie z art. 6 Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- organizacje pozarządowe,
- podmioty ekonomii społecznej,
- partnerzy społeczni zgodnie z definicją przyjętą w PO WER,
- instytucje publiczne,
- ogólnopolskie stowarzyszenia i związki jednostek samorządu terytorialnego,
- federacje lub związki organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej,
- jednostki naukowe, w tym instytuty badawcze.

W odpowiedzi na konkurs wpłynęło 39 wniosków o dofinansowanie. Zakończyła się ocena merytoryczna. Trwają negocjacje 3 wniosków o dofinansowanie, negocjacje z wynikiem pozytywnym zakończyły się w ramach 12 województw. W województwie dolnośląskim konkurs zostanie powtórzony, z uwagi na brak wniosków złożonych na konkurs. Podpisano 3 umowy na kwotę 2 060 654,75 PLN. Całkowita alokacja wynosiła ok. 14,2 mln zł.

Działanie 2.4 „Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy” PO WER

Konkurs pt. „Szkolenia pracowników Publicznych Służb Zatrudnienia w zakresie świadczenia usług w ramach sieci EURES” ogłoszono: 20.04.2018 r.

Podmioty uprawnione do ubiegania się o dofinansowanie w konkursie to m.in.:

- ogólnopolskie stowarzyszenia i związki jednostek samorządu terytorialnego,
- organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej,

- federacje lub związki organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej.

W odpowiedzi na konkurs wpłynęły 4 wnioski o dofinansowanie. Zawarto 1 umowę o dofinansowanie projektu na kwotę ok. 970 tys. zł. Powyższa umowa nie była zawarta z organizacją pozarządową lub i innym podmiotem wymienionym w art. 3 ust. 3 u.d.p.p.w.

Działanie 2.5 Skuteczna pomoc społeczna PO WER

W ramach typu projektu „Działania edukacyjne na rzecz kluczowych pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej obejmujące szkolenia z nowych rozwiązań organizacyjno-prawnych w pomocy społecznej” w dniu 28.02.2019 r. r. ogłoszono konkurs na wybór projektów realizujących w/w tematykę, a następnie przeprowadzono nabór wniosków o dofinansowanie w/w projektów (nabór przeprowadzono w okresie od 30.03.2019 br. do 31.05.2019r.).

Wnioskodawcami w konkursie mogły być m.in:

- organizacje pozarządowe,
- stowarzyszenia i związki jednostek samorządu terytorialnego,
- podmioty ekonomii społecznej,
- federacje lub związki organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej.

Alokacja na konkurs wynosiła 5 988 000 zł, jednak w 2019 r. nie podpisano żadnej umowy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami wymienionymi w art.3 ust. 3 u.d.p.p.w.

Działanie 2.6 „Wysoka jakość polityki na rzecz włączenia społecznego i zawodowego osób z niepełnosprawnościami” PO WER

W ramach typu projektu „Podnoszenie kompetencji osób uczestniczących w procesie kształtowania i wdrażania polityk publicznych w zakresie zapewnienia równości szans i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, w tym w szczególności zamieszkałych na obszarach wiejskich” w dniu 30.11.2018r. ogłoszono konkurs na wybór projektów realizujących w/w tematykę, a następnie przeprowadzono nabór wniosków o dofinansowanie w/w projektów (nabór przeprowadzono w okresie od 31.12.2018 do 31.01.2019).

Wnioskodawcami w konkursie mogły być m.in.:

- stowarzyszenia i związki jednostek samorządu terytorialnego,
- organizacje pozarządowe,
- podmioty ekonomii społecznej,
- federacje lub związki organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej.

Wartość umowy podpisanej z podmiotem uprawnionym - organizacją pozarządową lub podmiotem wymienionym w art. 3 ust. 3 u.d.p.p.w. wynosiła 1 845 365,94 PLN.

Działanie 2.7 „Zwiększenie szans na zatrudnienie osób szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym” PO WER

W 2019 roku podpisano umowę, która jest efektem przeprowadzonego konkursu pn. „Kompleksowe działania na rzecz poprawy wykształcenia i zatrudnienia członków społeczności romskiej, a także działania na rzecz likwidacji barier, które utrudniają zatrudnianie Romów i integrację ze społecznością większościową”. Konkurs ogłoszony został w sierpniu 2017 r.

Wnioskodawcami w konkursie mogły być podmioty uprawnione tj. m.in.:

- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne,
- stowarzyszenia i związki jednostek samorządu terytorialnego,
- organizacje pozarządowe i inne podmioty ekonomii społecznej,
- federacje lub związki organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej.

W ramach tego konkursu podpisano jedną umowę z organizacją pozarządową o wartości 942 950,00 zł.

W ramach Działania 2.7 w 2019 r. nie ogłaszano konkursów.

Działanie 2.8 Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym PO WER

W dniu 31 grudnia 2019 r. ogłoszono konkurs pt. „Wsparcie tworzenia centrów usług społecznych i rozwój dostarczanych przez nie usług ” Głównym celem konkursu jest przeprowadzenie pilotażu rozwiązań przewidzianych w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz.U. 2019 poz. 1818), tj. wypracowanie i przetestowanie funkcjonowania modelowych rozwiązań w zakresie integracji i rozwoju usług społecznych adresowanych do ogółu mieszkańców (usług społecznych użyteczności publicznej), dostosowanych do specyfiki określonych typów wspólnot samorządowych szczebla podstawowego (gmin), przy wykorzystaniu centrum usług społecznych (CUS) jako nowej jednostki organizacyjnej.

Konkurs służy wyłonieniu trzydziestu projektów, w ramach których zostanie utworzonych 30 CUS-ów, w których zostanie wypracowanych i przetestowanych 30 rozwiązań modelowych w zakresie realizowania usług społecznych użyteczności publicznej przy wykorzystaniu CUS – każde przystosowane do 1 z 6 typowych sytuacji brzegowych, odpowiadających wyróżnionym w konkursie kategoriom (i podkategoriom) gmin. Wnioskodawcą w konkursie jest jednostka samorządu terytorialnego – gmina.

W ramach przedmiotowego konkursu nie ma obowiązku realizacji projektu w formule partnerskiej, niemniej jeżeli Wnioskodawca zdecyduje się na realizację projektu w tej formule to partnerem w projekcie może być jednostka samorządu terytorialnego szczebla podstawowego. Centrum jest jednostką budżetową, którą utworzyć może tylko gmina. Udział organizacji pozarządowych na zasadzie partnerstwa projektowego wyklucza je z grona

możliwych zleceniobiorców 30% kosztów bezpośrednich na realizację usług społecznych. Zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 (podrozdział 6.17, pkt 3) „W przypadku projektów partnerskich nie jest dopuszczalne wzajemne zlecenie przez beneficjenta zakupu towarów lub usług partnerowi i odwrotnie”.

Jedno z kryteriów dostępu określone w regulaminie konkursu brzmi: Wnioskodawca przeznaczy co najmniej 30% kosztów bezpośrednich projektu na zlecenie realizacji usług społecznych organizacjom pozarządowym lub podmiotom ekonomii społecznej.

W ramach konkursu nie podpisano jeszcze umów o dofinansowanie. Alokacja na konkurs wynosi 100 000 000 zł.

Działanie 2.9 „Rozwój ekonomii społecznej” PO WER

Umowy podpisane w ramach Działania 2.9 są efektem 3 konkursów ogłoszonych w 2018 r., tj.:

1. „Przygotowanie i wdrożenie modeli przedsiębiorstw społecznych, m.in. o charakterze usługowym, świadczących tzw. „wiązki” usług społecznych użyteczności publicznej, kierowanych w szczególności w zindywidualizowany i kompleksowy sposób do osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych oraz ich rodzin, w tym dla rodzin posiadających dzieci z niepełnosprawnością i realizujących zadania użyteczności publicznej w zakresie rozwoju lokalnego”;
2. „Tworzenie i rozwój ponadregionalnych sieci podmiotów ekonomii społecznej, w tym partnerstw, klastrów, francyz (m.in. poprzez ponadregionalne i branżowe spotkania, konferencje, seminaria, targi, doradztwo i szkolenia) oraz włączanie podmiotów ekonomii społecznej w funkcjonujące już sieci, partnerstwa i klastry podmiotów gospodarczych działających na rynku komercyjnym”;
3. „Działania wspierające edukację na rzecz rozwoju ekonomii społecznej: Opracowanie pakietu edukacyjnego dla nauczycieli i jego pilotażowe wdrożenie”.

W ramach tych konkursów o dofinansowanie realizacji projektu mogły ubiegać się m.in.:

- administracja rządowa i jej jednostki podległe oraz nadzorowane,
- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne,
- stowarzyszenia i związki jednostek samorządu terytorialnego,
- organizacje pozarządowe,
- podmioty ekonomii społecznej,
- federacje lub związki organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej,
- związki rewizyjne właściwe do spraw spółdzielczości.

W ramach konkursów ogłoszonych w 2018 r. podpisano 4 umowy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 u.d.p.p.w. o łącznej wartości 11 683 048,73 zł.

W ramach Działania 2.9 w 2019 r. ogłoszono 5 konkursów o łącznej alokacji ok 26 mln zł, tj.:

1. „Tworzenie i rozwój ponadregionalnych sieci podmiotów ekonomii społecznej, w tym partnerstw, klastrów, francyz (m.in. poprzez ponadregionalne i branżowe spotkania, konferencje, seminaria, targi, doradztwo i szkolenia)
2. „Włączanie podmiotów ekonomii społecznej w funkcjonujące już sieci, partnerstwa i klastry podmiotów gospodarczych działających na rynku komercyjnym”,
3. „Działania wspierające edukację na rzecz rozwoju ekonomii społecznej: Opracowanie i pilotażowe wdrożenie kompleksowego programu edukacyjnego zwiększającego poziom zlecenia i powierzania przez JST realizacji usług społecznych podmiotom ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorstwom społecznym (rozwój społecznie odpowiedzialnego terytorium)”,
4. „Podnoszenie kompetencji kadr OWES, w tym w zakresie standardów usług OWES i w zakresie przygotowania konsultantów OWES do wspierania podmiotów ekonomii społecznej w zakresie ubiegania się o zamówienia publiczne”,
5. „Działania rzecznicze i doradztwo na poziomie regionalnym i ponadregionalnych w zakresie spójności polityk publicznych w obszarze ekonomii społecznej oraz współpraca w tym zakresie z ROPS, m.in. opracowywanie rekomendacji i wytycznych”.

Umowy z tych konkursów zostaną zawarte w 2020 r.

Zintegrowany system monitorowania sektora ekonomii społecznej

W I kw. 2019 r. zakończono także prace nad założeniami koncepcji systemu monitorowania. Założenia te skierowano do konsultacji publicznych, które trwały od 21 lutego do 22 marca 2019 r. Był to kolejny etap partycypacyjnego procesu przygotowania i wdrażania kompleksowego systemu monitorowania sektora ekonomii społecznej. W IV kw. GUS przy współpracy z MRPiPS opracował notatkę metodologiczną, a następnie zeszyt metodologiczny, który stanowi podstawę do ujęcia badań dotyczących ekonomii społecznej we wspomnianym powyżej programie. Dokumenty te zostały przedstawione komisji metodologicznej GUS.

Równoległe do prac związanych z przygotowaniem badania dotyczącego ekonomii społecznej rozwijano także narzędzie służące do monitorowania OWES. Rozpoczęto przygotowywanie narzędzia informatycznego, które służyć będzie do prezentowania danych. W roku sprawozdawczym przeprowadzono także badania dotyczące potrzeb przedsiębiorstw społecznych, satysfakcji klientów OWES oraz działalności tych ośrodków. Dane zebrane w tych badaniach posłużyły do przygotowania raportów opublikowanych na stronie internetowej DES. W 2019 r. toczyły się również prace nad przygotowaniem *Informacji o funkcjonowaniu spółdzielni socjalnych w latach 2018–2019*. W ramach tych działań m.in. opracowano ankietę skierowaną do spółdzielni socjalnych.

Wszystkie zadania związane z monitorowaniem sektora ekonomii społecznej realizowane były przy zaangażowaniu Krajowego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej, a w szczególności działającej w jego ramach grupy ds. monitorowania i ewaluacji.

Zintegrowany system zapewnienia wysokiej jakości usług Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej

Celem projektu jest zapewnienie wysokiej jakości usług wsparcia ekonomii społecznej (animacji lokalnej, inkubacji podmiotów ekonomii społecznej, wsparcia istniejących przedsiębiorstw społecznych), świadczonych przez Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej (OWES) na rzecz podmiotów ekonomii społecznej poprzez wdrożenie systemu akredytacji i standardów usług i działania OWES.

W 2019 r. przeprowadzono aktualizację Standardów usług i działania OWES oraz ogłoszono nową edycję naboru wniosków o akredytację AKSES. Działanie to było realizowane we współpracy z Komitetem Akredytacyjnym do spraw systemu akredytacji oraz standardów usług i działania ośrodków wsparcia ekonomii społecznej i jego grup roboczych. W ramach prac nad aktualizacją Standardów i ogłoszeniem nowego naboru wniosków o akredytację odbyło się kilka spotkań Komitetu Akredytacyjnego oraz jego grup roboczych. Ponadto zorganizowano cykl warsztatów i spotkań konsultacyjnych z interesariuszami projektu m.in. z podmiotami ekonomii społecznej i przedsiębiorstwami społecznymi, OWES, pracownikami ROPS i IZ RPO. W ramach prac nad Standardami i ogłoszeniem o naborze uwzględniono głosy i propozycje partnerów społecznych, a wprowadzone zmiany mają na celu poprawę jakości usług wsparcia ekonomii społecznej.

Jednocześnie prowadzony jest stały proces monitorowania jakości usług świadczonych przez akredytowane OWES. W 2019 r. przeprowadzono 45 wizyt monitorujących oraz zlecono realizację 60 audytów OWES. Działania te pozwalają na bieżąco analizować poziom usług świadczonych przez akredytowane OWES oraz formułować rekomendacje, tak by jakość usług systematycznie wzrastała. Ponadto powyższe działania zmierzają do stworzenia kompleksowego systemu wsparcia dla podmiotów ekonomii społecznej i osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Na dzień 31 grudnia 2019 r. istniało 61 akredytowanych OWES. W trakcie całego 2019 r. udzielono 9 akredytacji OWES oraz przedłużono akredytację 1 OWES.

System partycypacyjnego zarządzania sferą ekonomii społecznej

W 2019 r. trwały prace związane z realizacją projektu pozakonkursowego pn. *System partycypacyjnego zarządzania sferą ekonomii społecznej*. Partnerami projektu są Uniwersytet Warszawski, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie i Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu. Celem projektu jest stworzenie (trwałego i kompleksowego) partycypacyjnego systemu zarządzania sferą ekonomii społecznej, zapewniającego spójność polityk publicznych w tym obszarze na terenie całego kraju. Kluczowym elementem tego systemu jest KKRES, którego prace zostały opisane w niniejszym sprawozdaniu.

Podczas prac grup tematycznych KKRES realizowane są zadania polegające na wypracowywaniu propozycji nowych rozwiązań systemowych w zakresie ekonomii społecznej w obszarze strategiczno-programowym, prawnym, finansowym, edukacyjnym, oraz w zakresie monitorowania sektora ekonomii społecznej oraz koordynacji działań z zakresu ekonomii społecznej na terenie kraju.

Jednym z ważniejszych działań projektowych była organizacja III Ogólnopolskiego Forum Ekonomii Społecznej i Solidarnej, które odbyło się w Warszawie w dniach 5–6 czerwca 2019 r. Podczas forum prelegentami byli przedstawiciele podmiotów ekonomii społecznej, środowiska akademickiego, administracji rządowej i samorządowej.

Forum poświęcone było przede wszystkim przedsiębiorstwom społecznym, profesjonalizacji ich działalności i doskonaleniu form współdziałania. Tradycyjnie odbyło się spotkanie sieciujące instytucje działające na rzecz sektora ekonomii społecznej na poziomie regionalnym. Nie zabrakło także miejsca na dyskusje, dotyczące m.in. doświadczeń z innych krajów, w których sektor ekonomii społecznej jest ważnym aktorem w obszarze gospodarki i polityki społecznej. Część dyskusji odbyła się w formule Open Space.

Forum towarzyszyły targi podmiotów ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorstw społecznych, uroczystość przyznania certyfikatów „Znak Jakości Ekonomii Społecznej i Solidarnej 2019”, spacer śladami historii spółdzielczej, a także turniej gier planszowych Chłopska Szkoła Biznesu, przybliżający wiedzę na temat sektora ekonomii społecznej i solidarnej. Zorganizowano także punkty informacyjne realizatorów działań projektowych POWER dla podmiotów ekonomii społecznej, w tym w zakresie pożyczek dla podmiotów ekonomii społecznej.

W 2019 r. zorganizowanych zostało osiem spotkań Laboratorium Ekonomii Społecznej, zwanego dalej LES, ciała o charakterze koncepcyjno-roboczym, które gromadzi różnych interesariuszy wokół konkretnego zagadnienia w celu wspólnej pracy, debatowania i tworzenia nowych rozwiązań. Prace prowadzone są w powiązaniu z działaniami międzysektorowego Forum (a także KKRES). LES działa poprzez sesje kreatywno-analityczne. Na spotkaniach omawiano m.in. temat roli ekonomii społecznej w procesach rewitalizacji, innowacyjnych instrumentów finansowania sektora ekonomii społecznej, Centrów Usług Społecznych, kwestii definicyjnych z obszaru ekonomii społecznej i solidarnej. W ramach projektu tworzone były także założenia modelu lokalnych programów rozwoju ekonomii społecznej, który pozwoli na uspołnienienie programowania w tym obszarze na poziomie lokalnym. Przygotowany został także program upowszechniania przedsiębiorczości społecznej wśród dzieci i młodzieży. Trwały prace nad opracowaniem narzędzia do mierzenia społecznej wartości dodanej. Prowadzono analizy w zakresie możliwości wykorzystania systemu wsparcia dla MŚP przez przedsiębiorstwa społeczne, wdrażania zwrotnych instrumentów finansowych dla podmiotów ekonomii społecznej oraz koncepcji wsparcia start-upów społeczno-technologicznych.

System certyfikacji znakami jakości dla podmiotów ekonomii społecznej i jednostek samorządu terytorialnego

Od 2018 r. Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w partnerstwie z Bankiem Gospodarstwa Krajowego oraz Fundacją Nowy Staw – Europejski Dom Spotkań realizuje projekt *System certyfikacji znakami jakości dla podmiotów ekonomii społecznej i jednostek samorządu terytorialnego*.

W ramach projektu, każdego roku, organizowany jest ogólnopolski konkurs, w którym wyłaniane są podmioty ekonomii społecznej oraz jednostki samorządu terytorialnego nagrodzone przyznaniem certyfikatu Znak Jakości Ekonomii Społecznej i Solidarnej wydawanym przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Konkurs ma na celu wyróżnienie tych podmiotów, które z powodzeniem łączą działalność ekonomiczną ze społecznym zaangażowaniem, a także jednostek samorządu terytorialnego wykazujących się szczególnym sprzyjaniem rozwojowi ekonomii społecznej na ich terenie.

Nabór wniosków trwał od 8 marca do 3 kwietnia 2019 r. Certyfikat Znak Jakości Ekonomii Społecznej i Solidarnej został przyznany łącznie 49 podmiotom, z czego 15 podmiotów uzyskało tytuł laureata.

Od 2019 r. certyfikaty przyznawane są w pięciu kategoriach:

1. Kategoria I. Debiut roku.
2. Kategoria II. Najlepszy pracodawca.
3. Kategoria III. Sukces rynkowy.
4. Kategoria IV. Przedsięwzięcie PES współfinansowane ze środków zwrotnych EFS.
5. Kategoria V. Społecznie odpowiedzialny samorząd.

W kategorii I „Debiut roku” wyróżniono odpowiednio następujące podmioty:

1. Spółdzielnia Socjalna "Kuźnia Talentów" im. Stanisława Staszica, Hrubieszów.
2. FOOD & LIFE, Kraków.
3. Spółdzielnia Socjalna "Zielony Punkt", Kępice.

W kategorii II „Najlepszy pracodawca” wyróżniono odpowiednio następujące podmioty::

1. Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „RAZEM”, Radom.
2. Spółdzielnia Socjalna STONOGA, Kraśnik.
3. Wielobranżowa Spółdzielnia Socjalna Arte, Bielawa.

W kategorii III „Sukces rynkowy” wyróżniono odpowiednio następujące podmioty:

1. Fundacja Rozwoju Warmii i Mazur w Iławie, Iława.
2. Spółdzielnia Socjalna Dębnianka, Leżajsk.
3. Spółdzielnia Socjalna Bon Appetit, Nowy Lubosz.

W IV kategorii „Przedsięwzięcie PES sfinansowane ze środków zwrotnych EFS” wyróżniono odpowiednio następujące podmioty:

1. Fundacja Pomocy Rodzinie "Człowiek w potrzebie", Warszawa.
2. Spółdzielnia socjalna „Perspektywa”, Łasin.
3. Spółdzielnia Socjalna Stonoga, Kraśnik.

W V kategorii „Społecznie odpowiedzialny samorząd” wyróżniono odpowiednio następujące podmioty:

1. Powiat Tucholski.
2. Gmina Tłuszcz.
3. Powiat Elbląski.

Certyfikatami Znaku Jakości uhonorowane zostały również:

W I kategorii „Debiut roku”:

1. Fundacja Kołobajki, Łódź.
2. FUNDACJA GALAR GDAŃSKI, Gdańsk.
3. Fundacja Wsparcia Nauki i Biznesu, Ełk.
4. Fundacja Wolna Wisła, Toruń.
5. Roztoczańska Spółdzielnia Socjalna WartO, Krasnobród.
6. Pierniki z Podlasia Sp. z o.o., Zaścianki.
7. Magnolia Domy Non Profit Sp. z o.o., Toruń.
8. Spółdzielnia Socjalna "Borowiackie smaki", Cekcyn.
9. Pruchnickie Smaki Sp. z o.o., Pruchnik.
10. Ranczo Alpaka Sp. z o.o., Wola Baranowska.
11. Spółdzielnia Socjalna SUKURS w Zaściankach, Zaścianki.
12. Fundacja "Rozwijalnia", Wąbrzeźno.
13. Sady Albigowa sp. z o.o., Albigowa.
14. Spółdzielnia Socjalna BAZA, Wąbrzeźno.
15. Spółdzielnia Socjalna Mamamija, Spychowo.
16. Stowarzyszenie osób z chorobami neurologicznymi TULIPAN, Goleniów.
17. Spółdzielnia Socjalna Afra, Płociczno-Tartak.
18. Stowarzyszenie Rugby Club Skierniewice, Skierniewice.

W II kategorii „Najlepszy pracodawca”:

1. Spółdzielnia Socjalna Dębnianka, Leżajsk.
2. Spółdzielnia Socjalna Na Piątkę, Grodzisk Wielkopolski.
3. Spółdzielnia Socjalna Józefowskie Centrum Rehabilitacji Zawodowej i Społecznej, Józefów.

W III kategorii „Sukces rynkowy”:

1. Fundacja followMe, Zwoleń.

W IV kategorii „Przedsięwzięcie PES sfinansowane ze środków zwrotnych EFS”:

1. Spółdzielnia Socjalna „Zielony punkt”, Kępice.
2. FUNDACJA ITFF, Łódź.
3. Klub Sportowy „Społem”, Łódź.
4. SPÓŁDZIELNIA SOCJALNA GRACJA, BIŁGORAJ.
5. Spółdzielnia Socjalna Równość z siedzibą w Krakowie, Kraków.
6. Stowarzyszenie na Rzecz Zdrowego Stylu Życia „Twoja Moc”, Poznań.

W V kategorii „Społecznie odpowiedzialny samorząd”:

1. Gmina Kępice.
2. Miasto Leszno.
3. Miasto Grajewo.
4. Powiat Brzozowski.
5. Powiat Jarosławski.
6. Powiat Wolsztyński.

Dla laureatów Konkursu w kategoriach I – IV przewidziano nagrody w postaci tzw. „pakietów wsparcia” o wartości od 3 do 10 tysięcy złotych. Laureat będzie mógł korzystać z doradztwa, szkoleń oraz innych form wsparcia swojej działalności, przewidzianych w systemie certyfikacji. Pakiety dadzą możliwość uzyskania bezpłatnych usług, dostosowanych do potrzeb wyróżnionych podmiotów. Mają one na celu przede wszystkim podnoszenie kwalifikacji zawodowych kadry. Dla przedstawicieli wszystkich laureatów w kategoriach I-V przewidziano możliwość udziału w zagranicznej wizycie studyjnej, a także nakręcenie filmu promocyjnego o wyróżnionym podmiocie.

Podmioty certyfikowane Znakiem Jakości zyskują także większą rozpoznawalność, dzięki m.in. uwzględnieniu ich w działaniach promocyjnych realizowanych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Certyfikacja korzystnie wpływa na budowę ich marki, ale także potwierdza wysoką jakość realizowanej misji społecznej.

W 2019 r. Departament Ekonomii Społecznej i Solidarnej w MRPiPS, przygotował publikację „Atlas dobrych praktyk – Wszystko o Znaku Jakości” prezentującą towary i usługi certyfikowanych podmiotów ekonomii społecznej i solidarnej. Publikacja była dystrybuowana do podmiotów prywatnych, pozarządowych i samorządowych.

Uroczyste wręczenie certyfikatów certyfikowanym odbyło się podczas III Ogólnopolskiego Forum Ekonomii Społecznej i Solidarnej w Warszawie w dniu 5 czerwca 2019 r.

IV.3. Ciała opiniodawczo-doradcze i pomocnicze oraz zespoły

W 2019 r. funkcjonowały następujące ciała opiniodawczo–doradcze pomocnicze oraz zespoły z udziałem przedstawicieli organizacji pozarządowych:

- Rada do spraw Polityki Senioralnej,
- Krajowy Komitet Rozwoju Ekonomii Społecznej,
- Komitet Akredytacyjny do spraw systemu akredytacji oraz standardów usług i działania ośrodków wsparcia ekonomii społecznej,
- Krajowa Rada Konsultacyjna do Spraw Osób Niepełnosprawnych,
- Polska Rada Języka Migowego,
- Rada Zatrudnienia Socjalnego,
- Rada Pomocy Społecznej,
- Rada Rynku Pracy,
- Rada Rodziny,
- Zespół do spraw wykonywania postanowień Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych,
- Zespół do spraw Opracowania Rozwiązań w zakresie Poprawy Sytuacji Osób; Niepełnosprawnych i Członków ich Rodzin,
- Zespół Monitorujący do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Zespół Doradczy do spraw Wdrażania Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020.

IV.3.1. Rada do spraw Polityki Senioralnej

Na podstawie *Zarządzenia nr 9 Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 lutego 2016 r. w sprawie powołania Rady do spraw Polityki Senioralnej* (Dz. Urz. Min. Rodz. Prac. i Pol. Społ. poz. 9.), w dniu 18 maja 2016 r. Pani Minister Elżbieta Rafalska powołała członków Rady do spraw Polityki Senioralnej na kadencję 2016-2020.

Rada do spraw Polityki Senioralnej jest organem opiniodawczo-doradczym Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Do stałego udziału w jej pracach zostali zaproszeni przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego oraz związków tych jednostek; administracji rządowej; organizacji pozarządowych, organizacji pracodawców oraz związków zawodowych; uczelni i instytucji badawczych, wydelegowanych do prac w Radzie. Rada składa się 30 członków. Przewodniczącą Rady jest prof. Józefa Hrynkiewicz. Rada jest forum otwartego dialogu o koncepcji i kształtowaniu polskiej polityki społecznej wobec starości i starzejącego się społeczeństwa.

Do jej zadań należy: opracowywanie kierunków działań adresowanych na rzecz osób starszych w Polsce, inicjowanie, wspieranie i promowanie rozwiązań z zakresu polityki społecznej dotyczącej seniorów oraz przedstawianie ministrowi propozycji rozwiązań na rzecz rozwoju systemu wsparcia tej grupy.

Posiedzenia Rady do spraw Polityki Senioralnej odbyły się czterokrotnie w dniach: 16 kwietnia 2019 r., 26 czerwca 2019 r., 25 listopada 2019 r. oraz 16 grudnia 2019 r. Podczas posiedzeń omawiane były min.: wyniki zrealizowanego projektu pt. *Profesjonalizacja usług asystenckich i opiekuńczych dla osób niesamodzielnych – nowe standardy kształcenia i opieki* (II Oś priorytetowa – Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.8 Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój), wyniki sprawozdania z realizacji *Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014 - 2020* za rok 2018, wyniki sprawozdanie z realizacji *Programu wieloletniego „Senior+”* na lata 2015–2020 za rok 2018. Ponadto, przedstawiona została *Informacja o sytuacji osób starszych w Polsce za rok 2018*, informacja dot. działań prowadzonych w zakresie Programu *Dostępność Plus* dla osób starszych. Na ostatnim spotkaniu zostały omówione propozycje nowych programów rządowych skierowanych do osób starszych.

Radę obsługuje Departament Polityki Senioralnej.

IV.3.2. Krajowy Komitet Rozwoju Ekonomii Społecznej

KKRES jest organem pomocniczym Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej który umożliwiając tworzenie rozwiązań w sposób partycypacyjny, w porozumieniu z teoretykami i praktykami, reprezentującymi administrację rządową i samorządową, sektor ekonomii społecznej, środowiska naukowe, partnerów społecznych, instytucje finansowe, przyczynia się do społecznej legitymizacji wdrażanych rozwiązań oraz zapewnienia spójności działań w sferze publicznej w obszarze ekonomii społecznej.

W 2019 r. odbyło się jedno posiedzenie Krajowego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej, w dniu 18 czerwca 2019 r. W roku ubiegłym Krajowy Komitet Rozwoju Ekonomii Społecznej w szczególności brał udział w dyskusjach dotyczących ujęcia problematyki ekonomii społecznej w europejskiej perspektywie finansowej 2021 – 2027. Proces programowania nowej perspektywy finansowej toczy się równoległe z pracami nad nowymi strategiami rozwoju województw. Członkowie Komitetu byli zaangażowani w prace nad materiałem dotyczącym przyszłości ekonomii społecznej w nowej perspektywie finansowej Europejskiego Funduszu Społecznego 2021 - 2027. Uczestniczyli także w konsultacjach makroregionalnych materiału. W ramach konsultacji odbył się cykl spotkań w Poznaniu, Katowicach, Warszawie i Toruniu. Spotkanie podsumowujące cykl spotkań konsultacyjnych odbyło się 17 lipca 2017 r. w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Większość prac KKRES w 2019 r. odbywała się w grupach tematycznych, których łącznie odbyły się 22 spotkania.

W 2019 r. odbyły się 3 spotkania Grupy ds. strategicznych i programowych. Grupa uczestniczyła w przygotowaniu *Rekomendacji Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie stosowania Modelu tworzenia Regionalnych Programów Rozwoju Ekonomii Społecznej*, jak również pracowała nad przygotowaniem materiału pn. *Ekonomia społeczna*

w nowej perspektywie finansowej 2021-2027. Wnioski i rekomendowane rozwiązania. Grupa była zaangażowana w konsultacje regionalne niniejszego materiału, jak również w prace nad jego modyfikacją.

W 2019 r. odbyły się 3 spotkania Grupy ds. prawnych. Grupa pracowała w szczególności nad analizą katalogu usług społecznych użyteczności publicznej oraz zadań z zakresu rozwoju lokalnego, ujętych w projekcie ustawy o ekonomii społecznej i solidarnej - w kontekście ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych. Grupa analizowała także katalogi osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, które znajdują się w różnych aktach prawa. Na bazie analizy wypracowywano brzmienie katalogu dla projektu ustawy o ekonomii społecznej i solidarnej.

W 2019 r. odbyło się 6 spotkań Grupy ds. monitorowania i ewaluacji. Grupa pracowała przede wszystkim nad opracowaniem ostatecznej wersji narzędzia do monitorowania OWES, a także nad koncepcją metody mierzenia oddziaływania społecznego.

W 2019 r. odbyły się 4 spotkania Grupy ds. edukacyjnych. Grupa brała udział w opiniowaniu programu edukacyjnego dla szkół podstawowych w zakresie ekonomii społecznej, którego ostateczny kształt został przyjęty w 2019 r. Grupa kontynuowała rozpoczętą w latach poprzednich dyskusję o spółdzielczości uczniowskiej, jak również zainicjowała przegląd dobrych praktyk w zakresie edukacji i upowszechniania ekonomii społecznej w Polsce.

W 2019 r. Grupa ds. finansowych spotkała się 3 razy. Prace Grupy w ubiegłym roku koncentrowały się na dyskusji dotyczącej finansowych instrumentów wsparcia podmiotów ekonomii społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem przedsiębiorstw społecznych, w przyszłym okresie programowania, takich jak pożyczki umarżalne czy instrumenty wsparcia start-upów technologiczno-społecznych. Dodatkowo grupa analizowała dotychczas wdrażane rozwiązania w ramach Krajowego Funduszu Przedsiębiorczości Społecznej oraz możliwość wykorzystania przez przedsiębiorstwa społeczne oferty kierowanej do MŚP.

W 2019 r. Grupa ds. koordynacji ekonomii społecznej w regionach spotkała się 3 razy. Grupa pracowała nad harmonogramem wdrażania *Modelu tworzenia regionalnych programów rozwoju ekonomii społecznej*, była współzaangażowana w budowę bazy przedsiębiorstw społecznych - w szczególności w formie konsultacji i opiniowania wybranych rozwiązań. Grupa przeanalizowała również projekt ustawy o centrach usług społecznych pod kontem wyzwań dla Regionalnych Ośrodków Polityki Społecznej.

Komitet obsługuje Departament Ekonomii Społecznej i Solidarnej.

IV.3.3. Komitet Akredytacyjny do spraw systemu akredytacji oraz standardów usług i działania ośrodków wsparcia ekonomii społecznej

Komitet Akredytacyjny działa na podstawie zarządzenia nr 13 Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 marca 2014 r. w sprawie powołania Komitetu Akredytacyjnego do spraw systemu akredytacji oraz standardów usług i działania ośrodków wsparcia ekonomii społecznej (Dz. Urz. Min. Prac. i Pol. Społ. poz. 15) zwanego dalej zarządzeniem. Komitet Akredytacyjny powołuje Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. W skład Komitetu Akredytacyjnego wchodzi przedstawiciele: Departamentu Ekonomii Społecznej i Solidarnej, Departamentu

Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego w MRPiPS, przedstawiciel Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych, przedstawiciel ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, Prezesa Zarządu Banku Gospodarstwa Krajowego, Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, sektora ekonomii społecznej, w tym Krajowego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej oraz Rady Zatrudnienia Socjalnego, organizacji pozarządowych oraz osoby specjalizujące się w obszarze instytucjonalnego wsparcia ekonomii społecznej.

Zgodnie z § 3 ust. 2 zarządzenia kadencja Komitetu trwa 3 lata licząc od dnia, w którym został powołany jego cały skład. W 2019 r. dobiegła końca II kadencja Komitetu Akredytacyjnego. Przeprowadzono nabór nowych członków Komitetu. Komitet obsługuje Departament Ekonomii Społecznej i Solidarnej.

W 2019 r. odbyły się 3 posiedzenia Komitetu Akredytacyjnego oraz 3 posiedzenia grup roboczych. W ramach prac Komitetu Akredytacyjnego podjęto uchwały dot. Raportu w zakresie zmian w standardach OWES, Raportu dot. zmian w regulaminie przyznawania akredytacji i w ogłoszeniu o naborze wniosków o przyznanie i przedłużenie akredytacji, podręcznika *Model Kompetencyjny standardów kwalifikacji pracowników OWES wraz ze sposobem ich walidacji*.

Komitet obsługuje Departament Ekonomii Społecznej i Solidarnej.

IV.3.4. Krajowa Rada Konsultacyjna do Spraw Osób Niepełnosprawnych

Rada działa na podstawie przepisów art. 42–43 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 426, z późn. zm.).

Rada składa się z 5 przedstawicieli organów administracji publicznej, 5 przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, 28 przedstawicieli organizacji pozarządowych.

W 2019 r. odbyły się 4 posiedzenia Rady.

Na posiedzeniu w dniu 7 lutego 2019 r. Rada zapoznała się z planem działania na rzecz wsparcia osób niepełnosprawnych na 2019 r., w ramach którego planuje się realizację niżej wskazanych programów:

1. Pakiet trzech programów zapewniających odpowiednie usługi opiekuńcze: opieka wytchnieniowa, usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych, opieka nad osobami niepełnosprawnymi.
2. Pakiet trzech programów „Mój Dom”, którego celem jest zapewnienie odpowiednich warunków mieszkaniowych osobą niepełnosprawnym: centra opiekuńczo-mieszkalne, budynki bez barier, mieszkania bez barier.
3. Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej.
4. Specjalne świadczenia Medyczne.
5. Dostępne Parki narodowe.
6. Działania cyfrowe.

Kolejne posiedzenie odbyło się 10 kwietnia 2019 r. Tematem wiodącym było finansowanie z Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych programów:

1. Budynki bez Barier.
2. Centra Opiekuńczo – Mieszkalne.

Zapoznano również członków Rady z nowelizacją rozporządzenia Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej dotyczącego Środowiskowych Domów Samopomocy typu D. Przedstawiono aktualny stan prac nad ustawą o zatrudnieniu wspomaganym.

Na posiedzeniu w dniu 14 maja 2019 r. Rada dyskutowała przede wszystkim o projekcie ustawy o zatrudnieniu wspomaganym. Omówiono również założenia programu resortowego „Centra Opiekuńczo – Mieszkalne”.

Na kolejnym posiedzeniu w dniu 30 maja 2019 r. członkowie Rady przedstawili propozycje zmian do projektu ustawy o zatrudnieniu wspomaganym co zostało zawarte w uchwale nr 3 w sprawie opinii do projektu ustawy o zatrudnieniu wspomaganym.

W trybie obiegowym w dniu 15 lipca 2019 r. KRK podjęła uchwałę nr 4 w sprawie opinii do projektu ustawy o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji.

Radę obsługuje Biuro Pełnomocnika Rządu do spraw Osób Niepełnosprawnych.

IV.3.5. Polska Rada Języka Migowego

Polska Rada Języka Migowego - jest organem doradczym ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego stanowiącym forum współpracy na rzecz osób niesłyszących i niedosłyszących przedstawicieli organów administracji rządowej, samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych. Rada powołana została na podstawie art. 19 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz. U. z 2017 r. poz. 1824).

Rada składa się 17 członków, w tym Pełnomocnika Rządu do spraw Osób Niepełnosprawnych. Członków Rady powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego. Kandydatów na członków Rady zgłaszają zainteresowane środowiska, organizacje, stowarzyszenia lub instytucje oraz organy. Rada dokonuje wyboru przewodniczącego spośród członków. Przewodniczącym Rady może być wyłącznie osoba uprawniona, znająca PJM i język polski.

W skład Rady wchodzi przedstawiciele ministra właściwego do spraw: oświaty i wychowania, nauki i szkolnictwa wyższego, kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, wewnętrznych oraz informatyzacji, ministra sprawiedliwości, Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, i przedstawiciele zainteresowanych środowisk, organizacji, stowarzyszeń lub instytucji (9 osób).

Zgodnie z art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się posiedzenia Rady odbywają się co najmniej raz na pół roku. W 2019 r. spotkania Rady odbyły się 5 razy w następujących terminach: 24 stycznia, 7 marca, 28 marca, 6 czerwca, 6 grudnia.

Na posiedzeniu Polskiej Rady Języka Migowego drugiej kadencji, które odbyło się w dniu 6 czerwca 2019 r. rada podjęła uchwałę w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o języku migowym i innych środkach komunikowania się.

Radę obsługuje Biuro Pełnomocnika Rządu do spraw Osób Niepełnosprawnych.

IV.3.6. Rada Zatrudnienia Socjalnego

Rada Zatrudnienia Socjalnego, zwana dalej RZS, jest organem opinio-doradczym Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawach zatrudnienia socjalnego. Została powołana 26 października 2016 r. na podstawie art. 18e ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 176) oraz rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 maja 2016 r. w sprawie Rady Zatrudnienia Socjalnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 337). Rada składa się z 15 osób reprezentujących podmioty zatrudnienia socjalnego, wojewodów, organizacje społeczne i zawodowe. Do zakresu działania Rady należy w szczególności opiniowanie projektów aktów prawnych oraz inicjowanie zmian przepisów prawa w zakresie zatrudnienia socjalnego, przygotowywanie ekspertyz dotyczących wybranych obszarów tego zatrudnienia oraz przyjmowanie i opiniowanie wniosków o nagrody specjalne za wybitne osiągnięcia w tym obszarze. Rada współpracuje z członkami innych organów opiniodawczo-doradczych ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego: Radą Rynku Pracy, Radą Pomocy Społecznej, a także z Instytutem Pracy i Spraw Socjalnych oraz ze środowiskiem podmiotów zatrudnienia socjalnego oraz jego formalnymi i nieformalnymi ogólnokrajowymi i regionalnymi reprezentacjami.

29 listopada 2019 r. decyzją Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej została powołana Rada Zatrudnienia Socjalnego II kadencji (2019–2022).

W 2019 r. odbyły się 3 posiedzenia RZS I kadencji: 28 lutego, 23 maja oraz 26 września, oraz 1 posiedzenie RZS II kadencji – 29 listopada.

Na posiedzeniach RZS pracowała nad propozycjami zmian w ustawie o zatrudnieniu socjalnym. Po zebraniu zgłoszonych propozycji członkowie Rady opracowali propozycje zmian do ustawy. Prace RZS dotyczyły również promocji zatrudnienia socjalnego, w szczególności podmiotów realizujących zadania zatrudnienia socjalnego. Omawiane były również obchody 15-lecia ustawy o zatrudnieniu socjalnym w postaci konferencji. Konferencje regionalne, które odbyły się w Sopocie, Toruniu, Gorzowie Wielkopolskim, Katowicach, Lublinie oraz w Warszawie i zostały zorganizowane przez Towarzystwo Pomocy im. Świętego Brata Alberta Koło Gdańskie w ramach zadania publicznego, zleconego przez Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej w Programie „Od wykluczenia do aktywizacji. Program pomocy osobom wykluczonym społecznie i zawodowo”.

Konferencje dały możliwość prezentacji wybranych podmiotów zatrudnienia socjalnego, które na co dzień wspierają osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, osoby najbardziej oddalone od rynku pracy i zagrożone wykluczeniem społecznym a nawet wielokrotnie wykluczone. Mimo niskiej stopy bezrobocia w Polsce nadal funkcjonują osoby, które nie są w stanie samodzielnie wejść/powrócić na rynek pracy. W ramach konferencji odbywały się

prezentacje dobrych praktyk z regionów oraz prezentowane były nowatorskie rozwiązania w obszarze reintegracji społeczno-zawodowej. Przeprowadzono również warsztaty tematyczne, w ramach których uczestnicy konferencji mieli możliwość dyskusji na temat praktyki stosowania ustawy o zatrudnieniu socjalnym oraz wynikających z niej doświadczeń, problemów i barier, które napotykają podczas codziennej pracy z osobami doświadczającymi wykluczenia społecznego oraz perspektyw i kierunków dalszego rozwoju zatrudnienia socjalnego. Każdej konferencji towarzyszyła wystawa poświęcona lokalnym podmiotom zatrudnienia socjalnego oraz innym podmiotom ekonomii społecznej.

W Warszawie, odbyła się ogólnopolska konferencja podsumowująca działania w regionach, w tym warsztatów oraz debat. Podczas konferencji wręczono nagrody dla 8 podmiotów – wyróżnionych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wyłonionych spośród dobrych praktyk w regionach. Odbyła się również wystawa obrazująca efekty działalności nagrodzonych podmiotów zatrudnienia socjalnego

Tematem prac było omówienie spraw związanych z nową perspektywą finansową 2021–2027. Włączenie ekonomii społecznej w 3 obszary: rynek pracy (zatrudnienie), włączenie społeczne i usługi.

Ważnym tematem było również omawianie propozycji zmian w ogłoszeniu konkursu Programu pomocy osobom wykluczonym społecznie i zawodowo – Od wykluczenia do aktywizacji.

Sprawozdawczość CIS była również tematem omawianym na posiedzeniach RZS. W zakresie zmian w sprawozdaniach z działalności CIS, zaprezentowano szeroki wachlarz zmian polegający na rozbudowaniu formularza sprawozdawczego, w ten sposób aby uczynić sprawozdanie bardziej czytelnym i przydatnym innym podmiotom.

Radę obsługuje Departament Ekonomii Społecznej i Solidarnej.

IV.3.7. Rada Pomocy Społecznej

Rada Pomocy Społecznej to organ opiniodawczo-doradczy w sprawach pomocy społecznej działający przy ministrze właściwym ds. zabezpieczenia społecznego.

Do 30 kwietnia 2004 r. Rada funkcjonowała na podstawie ustawy z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 1998 r. poz. 414) oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 9 kwietnia 1991 roku w sprawie organizacji oraz trybu działania Rady Pomocy Społecznej (Dz. U. poz. 144).

Od dnia 1 maja 2004 r. funkcjonuje na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507, 1622, 1690, 1818, 2473) oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 17 grudnia 2004 r. w sprawie Rady Pomocy Społecznej (Dz. U. poz. 2859).

Data powstania Rady Pomocy Społecznej i pierwszego posiedzenia Rady I kadencji: 20 czerwca 1991 r.

W skład Rady wybieranych jest nie więcej niż 20 osób, które reprezentują jednostki organizacyjne pomocy społecznej, jednostki samorządu terytorialnego, wojewodów,

organizacje społeczne i zawodowe, kościoły i inne związki wyznaniowe oraz środowiska naukowe.

W obecnym składzie Rady (działającej w 2019 r.) jest 19 członków.

Zadania Rady określone są w art. 124 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Do zakresu działania Rady należy:

- opiniowanie projektów aktów prawnych oraz inicjowanie zmian przepisów prawa w zakresie pomocy społecznej,
- przygotowywanie ekspertyz dotyczących wybranych obszarów pomocy społecznej,
- przedstawianie ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego okresowych informacji o swojej działalności,
- przyjmowanie i opiniowanie dla ministra wniosków o nagrody specjalne za wybitne osiągnięcia w zakresie pomocy społecznej.

W 2019 r. Rada obradowała 4 razy, w tym jedno z posiedzeń odbyło się poza siedzibą MRPiPS. Ponadto na dodatkowym posiedzeniu Komisja ds. oceny wniosków o przyznanie nagród Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej za wybitne, nowatorskie rozwiązania w zakresie pomocy społecznej podczas specjalnego posiedzenia oceniła wnioski i rekomendowała laureatów nagród i wyróżnień.

Radę obsługuje Departament Pomocy i Integracji Społecznej.

IV.3.8. Rada Rynku Pracy

Realizacja polityki rynku pracy opiera się na dialogu i współpracy władz publicznych z partnerami społecznymi i przedstawicielami różnych środowisk działających w obszarze rynku pracy, m.in. w ramach działalności ciał opiniodawczo–doradczych.

Na poziomie centralnym organem opiniodawczo-doradczym Ministra właściwego do spraw pracy w sprawach polityki rynku pracy, jest Rada Rynku Pracy (RRP). Przepisy ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, nie gwarantują reprezentacji organizacji pozarządowych w składzie RRP, niemniej jednak Minister właściwy do spraw pracy może zapraszać do udziału w posiedzeniach rady rynku pracy przedstawicieli organów, organizacji i instytucji niereprezentowanych w radzie rynku pracy, bez prawa udziału w podejmowaniu rozstrzygnięć, w tym przedstawicieli organizacji pozarządowych.

Przepisy ww. ustawy gwarantują udział przedstawicieli organizacji pozarządowych zajmujących się statutowo problematyką rynku pracy w wojewódzkich i powiatowych radach rynku pracy (WRRP i PRRP). Rady te są ciałami opiniodawczo–doradczymi w sprawach polityki rynku pracy odpowiednio marszałka województwa lub starosty powiatu.

W 2019 r. odbyły się 4 posiedzenia Rady Rynku Pracy, na których poruszane były m.in. następujące tematy:

- wykonanie planu finansowego Funduszu Pracy i planu finansowego Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za 2018 rok oraz prezentacja projektów planów finansowych Funduszy na 2020 rok,
- działalność sieci Europejskich Publicznych Służb Zatrudnienia,
- Krajowy Plan Działań na rzecz Zatrudnienia (KPDZ) – sprawozdanie z realizacji w 2018 r., informacja o działaniach planowanych na 2019 rok,
- ustalenie priorytetów podziału i planu wydatkowania środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego na 2020 rok,
- prezentacja zmian w systemach teleinformatycznych oraz usług elektronicznych dotyczących obsługi cudzoziemców,
- zatrudnianie cudzoziemców w Polsce w ramach tzw. procedury uproszczonej, wpływ na rynek pracy oraz kontrola dyskryminacji w zatrudnieniu cudzoziemców,
- wsparcie pracodawców w poszukiwaniu pracowników.

W 2019 r. w posiedzeniach RRP nie uczestniczył przedstawiciel organizacji pozarządowych.

Radę obsługuje Departament Rynku Pracy.

IV.3.9. Zespół do spraw wykonywania postanowień Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych

W 2019 r. odbyły się 2 posiedzenia Zespołu ds. wykonywania postanowień Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych: 29 marca oraz 9 maja.

Na posiedzeniach Zespołu poruszane były m.in. następujące kwestie:

- stan prac nad Strategią na rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2019-2030;
- postęp prac nad zapewnieniem dostępności numeru alarmowego 112 dla osób niepełnosprawnych;
- podsumowanie projektu „Administracja centralna na rzecz Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami. Monitoring wdrażania”. (Liderem projektu był Polski Związek Głuchych, a partnerami: Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego i Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelleksualną.);
- rozwiązania wdrożone przez Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju na rzecz zapewnienia dostępności architektonicznej, cyfrowej i komunikacyjnej tego resortu dla osób niepełnosprawnych;
- zapewnienie dostępności stron internetowych urzędów centralnych;
- program „Stabilne zatrudnienie” realizowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

W spotkaniach, zgodnie § 4 ust. 4 zarządzenia nr 26 Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 sierpnia 2013 r. w sprawie powołania Zespołu do spraw wykonywania postanowień Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych (Dz. Urz. Min. Prac. i Pol. Społ. poz. 27, z późn. zm.) mogą uczestniczyć inne osoby niż członkowie Zespołu, w szczególności reprezentujące inne komórki organizacyjne Ministerstwa lub organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych, zaproszone przez Przewodniczącego Zespołu.

W posiedzeniach Zespołu w 2019 r. nie uczestniczyły żadne organizacje pozarządowe.

W posiedzeniu z dnia 9 maja uczestniczyły następujące organizacje pozarządowe:

- Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną,
- Polski Związek Głuchych,
- Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego,
- Fundacja Aktywizacja.

Zespół jest obsługiwany przez Biuro Pełnomocnika Rządu do spraw Osób Niepełnosprawnych.

IV.3.10. Zespół do spraw Opracowania Rozwiązań w zakresie Poprawy Sytuacji Osób Niepełnosprawnych i Członków ich Rodzin

Zespół do spraw Opracowania Rozwiązań w zakresie Poprawy Sytuacji Osób Niepełnosprawnych i Członków ich Rodzin został powołany na podstawie zarządzenia nr 89 Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 sierpnia 2016 r. w sprawie Zespołu do spraw Opracowania Rozwiązań w zakresie Poprawy Sytuacji Osób Niepełnosprawnych i Członków ich Rodzin (M.P. poz. 850).

Przewodniczącym Zespołu do spraw Opracowania Rozwiązań w zakresie Poprawy Sytuacji Osób Niepełnosprawnych i Członków ich Rodzin, zgodnie z § 1 ust. 3 pkt 1 ww. zarządzenia, jest Pełnomocnik Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych.

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele wybranych ministerstw jako członkowie oraz przedstawiciele różnych urzędów i instytucji, które uczestniczą w Zespole na prawach członka. Ponadto, Przewodniczący może zapraszać do udziału w pracach Zespołu, z głosem doradczym, osoby niebędące członkami Zespołu, w szczególności ekspertów, przedstawicieli innych organów administracji rządowej, jednostek samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych, zajmujących się problematyką dotyczącą osób niepełnosprawnych i członków ich rodzin oraz innych podmiotów, właściwych w sprawach będących przedmiotem prac Zespołu.

Do zadań Zespołu należy opracowanie:

- 1) analizy aktualnej sytuacji osób niepełnosprawnych i członków ich rodzin ze szczególnym uwzględnieniem dostępu do edukacji, kultury, zatrudnienia oraz świadczeń zdrowotnych;
- 2) kompleksowych rozwiązań w zakresie poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych i członków ich rodzin z uwzględnieniem postanowień Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych;
- 3) propozycji rozwiązań legislacyjnych i systemowych mających na celu poprawę sytuacji osób niepełnosprawnych i członków ich rodzin.

W 2019 r. odbyło się jedno posiedzenie Zespołu – 21 marca (XI posiedzenie).

Na jedenastym posiedzeniu omówiono nowelizację rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy dotyczącą wprowadzenia nowego typu śds dla osób ze spektrum autyzmu lub ze sprzężonymi niepełnosprawnościami.

Zaprezentowane zostały również kwestie dotyczące finansowanego ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych programu „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych” oraz projektu programu „Opieka wytchnieniowa”.

Przedstawione zostały także informacje dotyczące zaopatrzenia w wyroby medyczne oraz leczenia sanatoryjnego osób niepełnosprawnych wraz z opiekunami.

Zespół jest obsługiwany przez Biuro Pełnomocnika Rządu do spraw Osób Niepełnosprawnych.

IV.3.11. Zespół Monitorujący do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Na podstawie art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r., poz. 218) utworzony został Zespół Monitorujący do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie jako organ opiniodawczo–doradczy ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego. Kadencja Zespołu trwa 3 lata.

Zgodnie z zapisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w skład Zespołu wchodzi 10 przedstawicieli sektora pozarządowego.

W 2019 r. Zespół odbył cztery posiedzenia:

- w dniach 28 lutego – 1 marca,
- w dniu 27 maja,
- w dniu 14 października,
- w dniach 2-3 grudnia.

W 2019 r. Zespół Monitorujący zajmował się m.in. oceną wniosków jakie napłynęły do Ministerstwa w ramach Programu Oślonowego „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie”, jak również wypracowaniem założeń nowego Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W tym celu w lipcu 2019 r. Minister Marcin Zieleniecki pełniący wówczas funkcję Krajowego Koordynatora Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie powołał spośród członków Zespołu Monitorującego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie cztery grupy robocze, których zadaniem jest wypracowanie założeń nowego Programu.

Zespół jest obsługiwany przez Departament Pomocy i Integracji Społecznej.

IV.3.12. Zespół Doradczy do spraw Wdrażania Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020

Współpraca z organizacjami pozarządowymi w ramach PO PŻ 2014-2020 odbywa się również w ramach działalności Zespołu Doradczego ds. Wdrażania PO PŻ. W 2019 r. w skład Zespołu wchodzi przedstawiciele wszystkich instytucji wdrażających Program, w tym MRPiPS, KOWR, Ministerstwa Finansów (Instytucja Certyfikująca i Audytowa PO PŻ),

a także organizacji partnerskich na szczeblu ogólnopolskim, regionalnym i lokalnym oraz ośrodków pomocy społecznej, które odpowiadają za kwalifikowanie odbiorców końcowych do pomocy żywnościowej. Zespół pracował wyłącznie w trybie obiegowym za pośrednictwem poczty elektronicznej. Konsultowano m.in. treść dokumentów programowych, w szczególności *Wytycznych* w Podprogramie 2019 i ich zmian.

Zespół jest obsługiwany przez Departament Pomocy i Integracji Społecznej.

IV.3.13 Rada Rodziny

Rada Rodziny została powołana zarządzeniem nr 37 Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 5 grudnia 2019 r. w sprawie powołania Rady Rodziny (Dz. Urz. Min. Rodz. Prac. i Pol. Społ. poz. 43). W skład Rady wchodzi osoby wyróżniające się wiedzą i doświadczeniem w kwestiach związanych z polityką demograficzną powołane wśród kandydatów zgłoszonych m.in. przez organizacje pozarządowe i podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 u.d.p.p.w.

Pierwsze powołania członkom Rady Rodziny zostały wręczone przez Panią Marlenę Małą Ministra RPiPS na spotkaniu w dniu 5.12.2019 r. w siedzibie MRPiPS. W 2019 r. Rada spotkała się raz, w dniu 16.12.2019 r., na uroczystości organizowanej przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów, podczas której zostały wręczone powołania pozostałym członkom I kadencji Rady Rodziny.

IV.3.14 Rada Działalności Pożytku Publicznego oraz Komitet do spraw Pożytku Publicznego

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej było reprezentowane w Radzie Działalności Pożytku Publicznego, zwanej dalej RDPP, w 2019 r. przez Podsekretarza Stanu Panią Elżbietę Bojanowską (do 11 marca 2019 r.), a następnie, od 12 marca 2019 r. przez Sekretarza Stanu Pana Krzysztofa Michałkiewicza. Zgodnie z ustawą z dnia 15 września 2017 r. o Narodowym Instytucie Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, (Dz. U. z 2018 r. poz. 1813) od 30 października 2017 r. sprawy dotyczące m.in. RDPP są koordynowane przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów. W ubiegłym roku odbyły się 4 posiedzenia plenarne Rady Działalności Pożytku Publicznego.

Na podstawie ww. ustawy funkcjonuje również Komitet do spraw Pożytku Publicznego – organ administracji rządowej właściwy w sprawach pożytku publicznego i wolontariatu, w tym programowania, koordynowania i organizowania współpracy organów administracji publicznej i podmiotów działających w sferze pożytku publicznego. W 2019 r. przedstawicielem Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w pracach Komitetu był Sekretarz Stanu, Krzysztof Michałkiewicz. W ubiegłym roku odbyły się dwa spotkania Komitetu.

V. Prowadzenie polityki informacyjnej i inne działania

V.1. Polityka informacyjna

MRPiPS prowadziło politykę informacyjną, kampanie społeczne, konsultacje społeczne w zakresie wypracowywanych rozwiązań, dokumentów programowych i strategicznych.

W 2019 r. w ramach jednej z form współpracy MRPiPS z organizacjami pozarządowymi czyli wzajemnego informowania się o planowanych kierunkach działalności Biuro Promocji redagowało i administrowało stroną MRPiPS: www.mrpips.gov.pl, www.gov.pl/web/rodzina. Prowadzone były również profile w mediach społecznościowych np. Facebook, Twitter, Youtube, Instagram. Celem nadrzędnym funkcjonowania strony www.gov.pl/web/rodzina jest w możliwie przystępny i czytelny sposób zaprezentowanie działań MRPiPS. Posiadanie oficjalnych profili na popularnych serwisach społecznościowych pokazuje że MRPiPS jest otwarte na dialog z obywatelami i organizacjami pozarządowymi, a także podąża za trendami panującymi w Internecie.

The image is a screenshot of the official website of the Ministry of Family, Labour and Social Policy (MRPiPS) in Poland. The page features a navigation menu on the left with options like 'Strona główna', 'Rada Ministrów', and 'Ministerstwa'. The main content area displays a news article titled 'Minister Marlena Maląg z wizytą w Wielkopolsce' dated 02.12.2019. The article text states that on Monday, December 2nd, Minister Maląg met with workshop participants of the 'Krzemien' therapy in Poznań and then visited seniors at the 'Klub Senior + w Czarniejewie'. Below the text is a photograph showing Minister Maląg interacting with a group of people around a table.

Przykładowa informacja ze strony internetowej MRPiPS

Przykładowa informacja z serwisu społecznościowego "Facebook"

Przykładowe wiadomości z profilu MRPiPS na serwisie społecznościowym „Twitter”

Oficjalny kanał Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w serwisie „Youtube”

DES prowadzi stronę internetową ekonomiaspoleczna.gov.pl, która zawiera bardziej szczegółowe informacje dotyczące obszaru ekonomii społecznej i solidarnej. Na stronie publikowana jest, aktualizowana co miesiąc Lista Przedsiębiorstw Społecznych, czyli podmiotów, które nie dzielą zysku, ale przeznaczają go na cele społeczne (np. na rzecz społeczności lokalnej lub na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, które pracują w tym przedsiębiorstwie). Są to przede wszystkim spółdzielnie socjalne, ale także niektóre fundacje, stowarzyszenia i spółki non-profit. Lista powstała zgodnie z procedurą określoną w „Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014–2020”. Dla podmiotów, które się na niej znalazły to potwierdzenie statusu przedsiębiorstwa społecznego. Dla wszystkich, którzy są zainteresowani korzystaniem z usług przedsiębiorstw łączących działalność ekonomiczną z celami społecznymi, to baza pozwalająca na ich wyszukiwanie.

Na stronie znajduje się również Mapa Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej:

<http://wykazowes.ekonomiaspoleczna.gov.pl/>

W ramach polityki informacyjnej związanej z organizacjami pozarządowymi prowadzona jest również Biblioteka Ekonomii Społecznej i Solidarnej.

Jedną z pozycji znajdujących się w Bibliotece Ekonomii Społecznej i Solidarnej

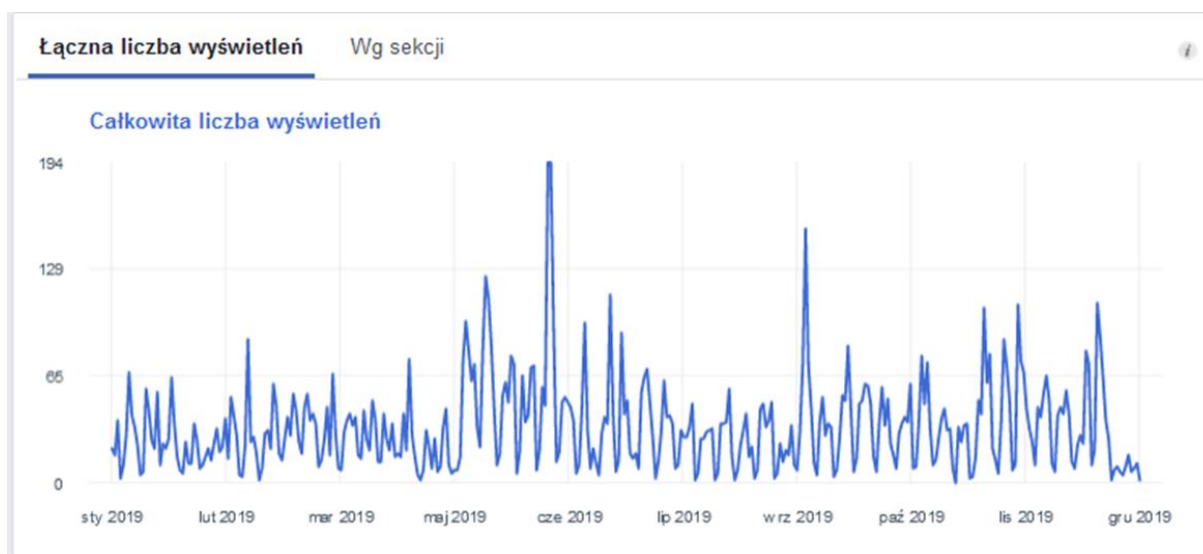
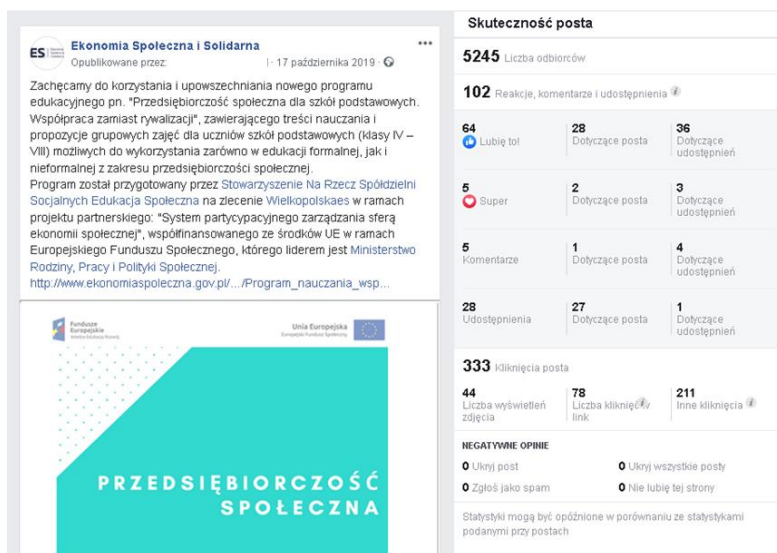
Istnieją również prowadzone przez MRPiPS serwisy internetowe tj. senior.gov.pl, niepełnosprawni.gov.pl, dedykowane różnym grupom społecznym: seniorom, osobom niepełnosprawnym, rodzinom, w których przyjdzie albo przyszło na świat ciężko chore dziecko czy poświęcony funduszom europejskim tj. portal efs.mrpips.gov.pl.

W 2019 r. kontynuowane były, rozpoczęte w 2017 r., działania upowszechniające ekonomię społeczną i solidarną na portalu społecznościowym facebook.com. Strona dostępna pod adresem <https://www.facebook.com/DepartamentEkonomiiSpołecznejSolidarnej> jest dla wielu osób głównym źródłem informacji o działaniach realizowanych przez MRPiPS w zakresie związanym z przedsiębiorczością społeczną. DES zamieszcza informacje o wydarzeniach organizowanych przez MRPiPS i jego partnerów projektowych, ale także przez inne instytucje publiczne lub organizacje pozarządowe realizujące istotne działania. Posty dotyczą także informacji o możliwych źródłach finansowania działalności (np. Krajowy Fundusz Szkoleniowy, Krajowy Fundusz Przedsiębiorczości Społecznej), ogłaszanych konkursach, konsultowanych dokumentach (np. aktualizacja KRPEŚ) oraz działalności OWES i PES. Poza wydarzeniami bieżącymi zamieszczane są cykle postów, np.: comiesięczna wiadomość o aktualizacji Listy Przedsiębiorstw Społecznych – ze statystyczną wizualizacją danych, serię informacji poprzedzających i zachęcających do uczestnictwa w Ogólnopolskim Forum Ekonomii Społecznej i Solidarnej oraz spotkaniach regionalnych z cyklu Bliżej Funduszy Europejskich, a także grafiki promujące konkretne przedsiębiorstwa społeczne.

Od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r. opublikowano łącznie 288 posty, na które zareagowało 14 235 osób. Średni zasięg jednego „posta” to 1498 odbiorców, łączny 357 496. Średnia liczba reakcji na jednego posta to 23, a udostępnień jednego posta 5. W 2019 r. przeprowadzono 116

rozmów (odpowiedzi na zapytania, prośby o udzielenie informacji) za pośrednictwem Facebook'a.

Największe zasięgi miały wiadomości dot. nowego programu edukacyjnego pn. "Przedsiębiorczość społeczna dla szkół podstawowych. Współpraca zamiast rywalizacji" (ponad 5 tys.) oraz doniesienia z OFESiS (ponad 5 tys.), które zawierały zdjęcia z tego wydarzenia, a także relację na żywo.

Wykres dot. liczby wyświetleń postów w poszczególnych dniach 2019 r.

V.2. Komisje konkursowe i patronaty

Do zadań Komisji należy analiza i ocena złożonych ofert w oparciu o kryteria określone przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ogłoszeniu o otwartym konkursie ofert oraz przedłożenie Ministrowi Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej opinii, co do złożonych ofert wraz z rekomendacją ich wyboru do przyznania dotacji. W komisji nie mogą zasiadać

przedstawiciele tych organizacji, które biorą udział w konkursie. Każdy członek komisji jest zobowiązany podpisać deklarację bezstronności. Ostatecznego zatwierdzenia wyboru oferenta, na podstawie opinii komisji konkursowej, dokonuje Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

W 2019 r. podpisane zostały następujące zarządzenia w sprawie powołania komisji konkursowych:

- zarządzenie nr 6 Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 lutego 2019 r. w sprawie powołania Komisji Konkursowej w celu opiniowania ofert złożonych w ramach otwartego konkursu ofert pn. „Od zależności ku samodzielności” edycja – 2019 r. (Dz. Urz. Min. Rodz. Prac. i Pol. Społ. poz. 7),
- zarządzenie nr 7 Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 lutego 2019 r. w sprawie powołania Komisji Konkursowej w celu opiniowania ofert złożonych w ramach otwartego konkursu ofert „Pokonać bezdomność. Program pomocy osobom bezdomnym” edycja 2019 r. (Dz. Urz. Min. Rodz. Prac. i Pol. Społ. poz. 8),
- zarządzenie nr 11 Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie powołania Komisji Konkursowej do spraw opiniowania ofert złożonych w edycji 2019 otwartego konkursu ofert w ramach Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014–2020 (Dz. Urz. Min. Rodz. Prac. i Pol. Społ. poz. 12);
- zarządzenie nr 20 Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 maja 2019 r. w sprawie powołania Komisji Konkursowej w celu opiniowania ofert złożonych w ramach otwartego konkursu ofert „Utworzenie Klubu Integracji Społecznej prowadzącego zajęcia zgodnie z Wzorcem Nowego Profilu Usług Reintegracyjnych” (Dz. Urz. Min. Rodz. Prac. i Pol. Społ. poz. 22),
- zarządzenie nr 22 Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 lipca 2019 r. w sprawie powołania Komisji konkursowej do opiniowania ofert złożonych w ramach konkursu „Organizacja pozyskująca partnerów Karty Dużej Rodziny” - edycja 2020-2021(Dz. Urz. Min. Rodz. Prac. i Pol. Społ. poz. 25),
- zarządzenie nr 23 Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 lipca 2019 r. w sprawie powołania Komisji Konkursowej w celu opiniowania ofert złożonych w ramach otwartego konkursu ofert pn. „Nowy profil usług w Klubie Integracji Społecznej” – edycja 2019 konkurs uzupełniający II(Dz. Urz. Min. Rodz. Prac. i Pol. Społ. poz. 26),
- zarządzenie nr 24 Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 lipca 2019 r. w sprawie powołania Komisji Konkursowej w celu opiniowania ofert złożonych w ramach otwartego konkursu ofert pn. „Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez reintegrację społeczno-zawodową w ramach indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego realizowanego w Centrum Integracji Społecznej” – edycja 2019 konkurs uzupełniający II(Dz. Urz. Min. Rodz. Prac. i Pol. Społ. poz. 27),
- zarządzenie nr 31 Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 września 2019 r. w sprawie powołania Komisji Konkursowej w celu opiniowania ofert złożonych w ramach otwartego konkursu ofert pn. „Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez reintegrację społeczno-zawodową w ramach indywidualnego programu

zatrudnienia socjalnego realizowanego w Centrum Integracji Społecznej” – edycja 2019 konkurs uzupełniający III (Dz. Urz. Min. Rodz. Prac. i Pol. Społ. poz. 35),

- zarządzenie nr 32 Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 września 2019 r. w sprawie powołania Komisji Konkursowej w celu opiniowania ofert złożonych w ramach otwartego konkursu ofert pn. „Nowy profil usług w Klubie Integracji Społecznej” – edycja 2019 konkurs uzupełniający III (Dz. Urz. Min. Rodz. Prac. i Pol. Społ. poz. 36).

Organizacje pozarządowe obok urzędów administracji państwowej i placówek edukacyjnych to instytucje, które najczęściej zgłaszają się do MRPiPS z prośbą o patronat honorowy bądź udział w Komitecie Honorowym. Patronaty przyznawane są zgodnie z *„Regulaminem przyznawania honorowego patronatu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej lub udziału Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w Komitecie Honorowym”*. Na stronie internetowej gov.pl, w zakładce MRPiPS oprócz ww. dokumentu zamieszczono również wzór wniosku o udzielenie patronatu oraz wykaz udzielonych od 2015 r. patronatów honorowych.

W 2019 r. Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej objął patronatem 52 przedsięwzięcia organizowane przez trzeci sektor.

V.3. Nadzór nad fundacjami

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej jest organem nadzoru, ze względu na zakres swojego działania i cele statutowe dla 6848 fundacji – stan na 31 grudnia 2019 r. Coroczne sprawozdania z działalności fundacji podlegających nadzorowi MRPiPS złożyło za 2018 r. w 2019 r. - 2821 fundacji (2017 fundacji+804 fundacje jako opp) na 6326 zobowiązanych do tego. Działania realizowane w 2019 r. w zakresie współpracy z fundacjami polegały na prowadzeniu w stosunku do nich polityki informacyjnej w zakresie obowiązków sprawozdawczych oraz udzielaniu fundacjom wyjaśnień i interpretacji w kwestii obowiązujących przepisów w tym zakresie.

W związku z wejściem w życie 13 lipca 2018 r. ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2019 r. poz. 1115, z późn. zm.), która zmieniła przepisy dotyczące fundacji – w zakresie sposobu kwalifikowania danej fundacji jako instytucji obowiązanej – opracowano w oparciu o znowelizowane przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 8 maja 2001 r. w sprawie ramowego zakresu sprawozdania z działalności fundacji (Dz. U. z 2020 r. poz. 36), nowy wzór formularza, który stanowi istotne ułatwienie w zakresie wywiązywania się przez fundacje z obowiązku sprawozdawczego. Nowy formularz zamieszczono na stronie www.ekonomiaspoleczna.gov.pl.

Dodatkowo w 2019 r. wystosowano do 1898 fundacji, które złożyły sprawozdania za 2017 r. w 2018 r. pismo informujące o nowelizacji ww. rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie ramowego zakresu sprawozdania z działalności fundacji i konieczności dostosowania sprawozdań za 2018 r. do nowych wymogów. Tę samą informację zamieszczono w monitach skierowanych do 445 nowo powstałych w 2017 r. fundacji oraz 2821 fundacji pozostałych.

V.4. Funkcjonowanie spółdzielni socjalnych

Spółdzielnia socjalna jest przedsiębiorstwem społecznym, który poprzez łączenie działalności gospodarczej z realizacją celów społecznych działa na rzecz reintegracji społeczno- zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem. Spółdzielnie zajmują się głównie działalnością usługową. Kolejnymi obszarami są: edukacja, handel detaliczny, pomoc społeczna oraz działalność sportowo–rekreacyjna.

Istnienie spółdzielni socjalnych jest niezwykle ważne. Jest to formuła aktywizacji społecznej i zawodowej, która bywa ostatnią szansą dla tych osób, którym ciężko było by się odnaleźć na rynku pracy ze względu na stopień niepełnosprawności.

DES w MRPiPS odpowiada m.in. za monitorowanie funkcjonowaniu spółdzielni socjalnych w Polsce.

Informacje dotyczące funkcjonowania spółdzielni socjalnych są kluczowe dla programowania rozwiązań strategicznych i projektowania instrumentów wspierających rozwój i stabilizację ekonomii społecznej i solidarnej. Stanowią też szczególnie zasób wiedzy pozwalający na weryfikację funkcjonowania spółdzielni socjalnych, a w dalszej kolejności udoskonalanie istniejących rozwiązań instytucjonalno–prawnych.

W 2019 r. w życie weszło *rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 kwietnia 2019 r. w sprawie przyznania spółdzielni socjalnej środków na utworzenie stanowiska pracy i finansowanie kosztów wynagrodzenia osób niepełnosprawnych ((Dz. U. poz. 723).*

Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowe warunki i tryb przyznawania spółdzielni socjalnej jednorazowo środków na utworzenie stanowiska pracy dla skierowanej osoby niepełnosprawnej zarejestrowanej w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotna albo poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu;
- 2) szczegółowe warunki i tryb przyznawania spółdzielni socjalnej środków na finansowanie kosztów wynagrodzenia osoby niepełnosprawnej;
- 3) formy zabezpieczenia zwrotu środków, o których mowa w pkt 1 lub 2, w przypadku niedotrzymania warunków umowy dotyczącej ich przyznania.

VI. Jednostki organizacyjne podległe i nadzorowane

Działania w zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi MRPiPS realizowało również przez swoje jednostki organizacyjne podległe i nadzorowane.

Zgodnie z obwieszczeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 lutego 2018 r. w sprawie wykazu jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej lub przez niego nadzorowanych (M.P. poz. 212) Ministrowi Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej podlega lub jest przez niego nadzorowanych, 9 jednostek.

W niniejszym dokumencie wymieniamy 5 jednostek, które współpracowały z organizacjami pozarządowymi:

1. Ochotnicze Hufce Pracy, zwane dalej OHP.
2. Centrum Partnerstwa Społecznego „Dialog” im. Andrzeja Bączkowskiego.
3. Instytut Pracy i Spraw Socjalnych.
4. Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych.
5. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

VI.1 Ochotnicze Hufce Pracy

W ramach zadań ustawowych związanych z zatrudnieniem, kształceniem i wychowaniem młodzieży OHP realizowały współpracę z organizacjami pozarządowymi. Była ona prowadzona głównie na poziomie wojewódzkim i lokalnym gdzie funkcjonują jednostki, które bezpośrednio prowadzą usługi dla młodzieży.

W ramach tych działań w 2019 r. organizowano między innymi: żywności, odzieży i funduszy na cele społeczne, zajęcia w hospicjach, warsztatach terapii zajęciowej, domach dziecka i innych placówkach opieki długoterminowej. Ponadto organizowano akcje w obszarze edukacji prozdrowotnej i profilaktyki uzależnień – propagujące zdrowy, higieniczny tryb życia. W tym zakresie, z uwagi na charakter, szczególne znaczenie miały realizowane przez uczestników i kadre OHP akcje oddawania krwi.

Współpraca z NGO dotyczyła również działań związanych z dbaniem o otoczenie i środowisko lokalne (np. akcja „Sprzątania świata”, porządkowanie cmentarzy, miejsc pamięci w kraju i na kresach wschodnich, zbiórki karmy i wyposażenia do schronisk dla zwierząt).

W projektach organizowanych przez OHP w ramach Gwarancji dla młodzieży nie prowadzono działań powiązanych z organizacjami pozarządowymi. Natomiast w obszarze współpracy międzynarodowej w roku ubiegłym zrealizowano szereg projektów obejmujących swym zakresem współpracę z organizacjami pozarządowymi z krajów partnerskich z programu Erasmus+.

VI.2 Centrum Partnerstwa Społecznego „Dialog” im. Andrzeja Bączkowskiego

Centrum Partnerstwa Społecznego „Dialog” im. A. Bączkowskiego prowadzi działalność informacyjną m. in. poprzez organizowanie konferencji oraz debat własnych, do udziału w których zapraszani są przedstawiciele partnerów społecznych, a także organizacji pozarządowych. Na spotkaniach organizowane są bieżące problemy szeroko pojętej polityki społecznej, rynku pracy oraz dialogu obywatelskiego. Liczne debaty i konferencje organizowane w Centrum stały się miejscem wymiany myśli, poglądów różnego rodzaju instytucji i organizacji obywatelskich oraz partnerów społecznych i obywatelskich. W 2019 r. odbyło się 304 różnego rodzaju spotkań, w których wzięło udział ok. 10782 osób.

W ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi w 2019 r. główne działania skierowane zostały na współpracę z partnerami społecznymi, w ramach prac Rady Dialogu Społecznego. Biuro Rady zapewniało obsługę 100 spotkań w ramach Rady Dialogu Społecznego (w tym

9 posiedzeń prezydium, 5 posiedzeń plenarnych, zespołów, 9 spotkań sekretarzy), które odbyły się w siedzibie CPS „Dialog”.

W tym czasie zorganizowano i zapewniono obsługę następujących zespołów:

Zespół problemowy ds. prawa pracy RDS – w 2019 r. odbyło się 11 posiedzeń Zespołu problemowego ds. prawa pracy RDS, w tym 2 posiedzenia autonomiczne.

Zespół problemowy ds. ubezpieczeń społecznych – w 2019 r. odbyły się 4 posiedzenia Zespołu problemowego ds. ubezpieczeń społecznych RDS, w tym jedno wspólne z Zespołem problemowym ds. budżetu, wynagrodzeń i świadczeń socjalnych RDS.

Zespół problemowy ds. budżetu, wynagrodzeń i świadczeń socjalnych RDS – w 2019 r. odbyło się 7 posiedzeń Zespołu problemowego ds. budżetu, wynagrodzeń i świadczeń socjalnych RDS, w tym 1 połączone posiedzenie z Zespołem problemowym ds. ubezpieczeń społecznych RDS.

Doraźny Zespół problemowy ds. zamówień publicznych – w 2019 r. odbyły się 3 posiedzenia doraźnego Zespołu problemowego ds. zamówień publicznych RDS, w tym 1 posiedzenie autonomiczne.

Zespół problemowy ds. polityki gospodarczej i rynku pracy – w 2019 r. odbyło się 5 posiedzeń Zespołu problemowego ds. polityki gospodarczej i rynku pracy.

Podzespół ds. reformy polityki rynku pracy – w 2019 r. odbyły się 3 posiedzenia Podzespołu problemowego ds. reformy polityki rynku pracy, w tym jedno posiedzenie autonomiczne.

Zespół problemowy ds. rozwoju dialogu społecznego – w 2019 r. odbyły się 3 posiedzenia Zespołu problemowego ds. rozwoju dialogu społecznego, w tym 1 posiedzenie z udziałem przedstawicieli Grupy roboczej ds. europejskiego dialogu społecznego.

Zespół problemowy ds. funduszy europejskich – w 2019 r. odbyły się 4 posiedzenia Zespołu problemowego ds. funduszy europejskich, w tym 2 posiedzenia autonomiczne.

Zespół problemowy ds. międzynarodowych – w 2019 r. odbyły się 2 posiedzenia Zespołu problemowego ds. międzynarodowych.

Doraźny Zespół problemowy ds. SOR – w 2019 r. odbyły się 3 posiedzenia doraźnego Zespołu ds. SOR, w tym 2 połączone posiedzenia doraźnego ZP ds. SOR oraz ZP ds. funduszy europejskich.

Zespół problemowy ds. usług publicznych – w 2019 r. odbyły się 4 posiedzenia Zespołu problemowego ds. usług publicznych.

Podzespół problemowy ds. służb mundurowych – w 2019 r. odbyły się 2 posiedzenia Podzespołu.

Podzespół problemowy ds. ochrony zdrowia – w 2019 r. odbyło się 10 posiedzeń Podzespołu.

Podzespół problemowy ds. KAS – w 2019 r. odbyło się 9 posiedzeń Podzespołu.

Odbyły się ponadto:

2 spotkania Grupy roboczej ds. europejskiego dialogu społecznego.

1 spotkanie Przewodniczącej RDS z Przewodniczącymi Zespołów.

1 spotkanie Przewodniczącej RDS z przedstawicielami WRDS-ów.

7 negocjacyjnych spotkań Zespołu negocjacyjnego podczas strajku nauczycieli.

VI.3 Instytut Pracy i Spraw Socjalnych

Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, zwany dalej Instytutem, w 2019 r. współpracując z organizacjami pozarządowymi realizował następujące projekty:

- Projekt „Profesjonalizacja usług asystenckich i opiekuńczych dla osób niesamodzielnych – nowe standardy kształcenia i opieki” w ramach II Osi priorytetowej PO WER *Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji*, Działanie 2.8 *Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym*, w którym Instytut jest Liderem, a jednym z Partnerów jest Stowarzyszenie Niepełnosprawni dla Środowiska EKON – organizacja pozarządowa. Projekt ma na celu wypracowanie nowych standardów opieki osób niesamodzielnych, a doświadczenie EKONu w obszarze wspierania osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych stanowi istotny wkład tzw. trzeciego sektora w testowanie nowego systemu wsparcia osób niesamodzielnych.
- Projekt „Nowy model współpracy instytucji zatrudnienia socjalnego” w ramach II Osi priorytetowej PO WER *Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji*, Działanie 2.5 *Skuteczna pomoc społeczna*, w którym Instytut w roli Partnera współpracuje z Janowskim Stowarzyszeniem Niesienia Pomocy „Humanus”. Celem projektu jest opracowanie innowacyjnej koncepcji modelu współpracy podmiotów zatrudnienia socjalnego z innymi instytucjami i podmiotami świadczącymi usługi społeczne. Dodatkowo w ramach projektu planuje się stworzenie narzędzia w postaci platformy kursu e-learningowego dla pracowników PES. Narzędzie to ma umożliwić zdobycie wiedzy transferowanej w ramach projektu bez konieczności przyjazdu do centrum szkoleniowego znajdującego się np. w Warszawie. Pozwoli na skorzystanie z wypracowanego modelu w dowolnym miejscu w Polsce z dowolnego urządzenia (komputer PC, tablet, smartfon).
- Projekt pn.: „Krajowa Sieć Reintegracji – wzmocnienie instytucji zatrudnienia socjalnego w działaniach polityki społecznej wobec wykluczenia społecznego”, w ramach II Osi priorytetowej IPO WER *Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji*, Działania 2.5 *Skuteczna pomoc społeczna*. Celem projektu jest wprowadzenie w obszarze reintegracji społecznej i zawodowej nowego profilu usług reintegracyjnych – opartych na wielosektorowym współdziałaniu różnych instytucji, podmiotów i organizacji pozarządowych – zmierzających do rozszerzenia zakresu tematycznego zajęć w centrach i klubach integracji społecznej. W projekcie tym organizacje pozarządowe formalnie nie były partnerem IPiSS, jednak podpisały umowy z Liderem projektu (MRPiPS) w sprawie powołania nowych 32 KIS-ów.

VI.4 Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych

Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych w 2019 r. współpracował finansowo z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 u.d.p.p.w. wspierając realizację zadań publicznych w zakresie podtrzymywania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej,

a także działalności na rzecz kombatantów i osób represjonowanych w ramach ogłaszanych otwartych konkursów ofert.

Dane dotyczące przeprowadzonych przez Urząd w 2019 r. otwartych konkursów ofert na postawie art. 13 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.				
		liczba ofert złożonych w 2019 r.	liczba podpisanych umów w 2019 r.	wysokość środków przekazanych w 2019 r.
OGÓŁEM		437	175	2 110 300,00 zł
Organizacje pozarządowe i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego (a)	powierzenie	92	32	481 800,00 zł
	wspieranie	295	120	1 343 500,00 zł
Podmioty kościelne i wyznaniowe (b)	powierzenie	0	0	0,00 zł
	wspieranie	2	0	0,00 zł

Zadania publiczne zlecane organizacjom pozarządowym polegały na:

- Organizacji uroczystości, zjazdów i innych przedsięwzięć kultywujących i upowszechniających tradycje walk o niepodległość i suwerenność RP oraz pamięć o ofiarach wojny i okresu powojennego.
- Upamiętnianiu miejsc historycznych wydarzeń, czynów zbrojnych i innych form działalności niepodległościowej, męczeństwa i represji, a także upamiętnianiu osób związanych z tymi wydarzeniami poprzez wykonanie trwałych znaków i obiektów pamięci.
- Działalności dokumentacyjnej związanej z kultywowaniem i upowszechnianiem tradycji walk o niepodległość i suwerenność RP oraz pamięci o ofiarach wojny i okresu powojennego.
- Realizacji filmów i notacji filmowych upowszechniających tradycję narodową i pielęgnujących polskość oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej.
- Działalności wydawniczej o tematyce związanej z kultywowaniem i upowszechnianiem tradycji walk o niepodległość i suwerenność RP oraz pamięci o ofiarach wojny i okresu powojennego.
- Finansowaniu lub dofinansowaniu kosztów zadań opiekuńczych wykonywanych na rzecz środowiska kombatanckiego.

Ważnym elementem działalności upamiętniającej było dofinansowywanie organizacji wystaw o tematyce dotyczącej historii narodu polskiego w latach wojny i okresie powojennym,

a także wydawania publikacji książkowych, zwłaszcza opracowań naukowych. Działania te były głównie nastawione na zachowanie pamięci oraz pogłębianie wiedzy historycznej i tożsamości narodowej wśród młodego pokolenia, głównie młodzieży szkolnej, poprzez m.in. wsparcie edukacyjnych gier i konkursów wiedzy historycznej, rekonstrukcji historycznych, marszów, rajdów upamiętniających tradycje walk o suwerenność RP. W ramach dotacji celowych na organizację uroczystości środki były przeznaczane na dofinansowanie kosztów związanych przede wszystkim z: oprawą artystyczną uroczystości, drukiem materiałów informacyjnych, transportem uczestników zadań publicznych do miejsc uroczystości, wyżywieniem, zakwaterowaniem, składaniem kwiatów i zniczy w miejscach pamięci.

W roku 2019 roku Urząd podjął istotne działania dla środowiska kombatanckiego, które skierowane były na zapewnienie kombatancom i innym osobom uprawnionym pomocy w zaspakajaniu niezbędnych potrzeb życiowych takich jak np.: opieka higieniczna, pomoc w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych lub w zakupie niezbędnych leków zaleconych przez lekarza, pomoc w czynnościach życia codziennego oraz w dotarciu do podmiotów prowadzących działalność leczniczo-rehabilitacyjną.

W Urzędzie przy Szefie Urzędu do Spraw Kombatanatów i Osób Represjonowanych funkcjonują dwie Rady:

- Rada do Spraw Kombatanatów i Osób Represjonowanych, która zajmuje się opiniowaniem inicjatyw legislacyjnych oraz zgłaszaniem wniosków bądź postulatów w sprawach istotnych dla środowiska kombatanckiego. W skład Rady wchodzi 12–15 osób ze środowiska pozarządowego. Do zadań Rady należy opiniowanie podejmowanych przez Urząd inicjatyw legislacyjnych, a także zgłaszanie wniosków bądź postulatów w sprawach istotnych dla kombatanatów i osób represjonowanych. Rada może występować z apelami i postulatami do społeczeństwa, środowiska kombatanckiego, jak również do władz państwowych i samorządowych. Wyraża swe opinie poprzez uchwały. Przyjmowane są one zwykłą większością głosów przy obecności przynajmniej połowy członków. Wyjątkiem są zagadnienia związane z apelami i postulatami do środowisk kombatanckich, władz państwowych i samorządowych – w takich wypadkach wymagana jest jednomyślność członków Rady.
- Rada do Spraw Działaczy Opozycji Antykomunistycznej oraz Osób Represjonowanych z Powodów Politycznych, która jest organem opiniodawczo–doradczym w sprawach dotyczących działaczy opozycji antykomunistycznej oraz osób represjonowanych z powodów politycznych. Członków Rady powołuje i odwołuje imiennie Szef Urzędu spośród osób o potwierdzonym statusie działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych, zapewniając udział w niej różnych środowisk dawnej opozycji. Jej członkowie powoływani są na czas określony wykonywaniem funkcji przez Szefa Urzędu. W skład Rady wchodzi od 15 do 20 członków, którzy pełnią swoje funkcje społecznie. Członkowie Rady spośród swego grona wybierają przewodniczącego, 3 zastępców oraz sekretarza. Wybory odbywają się w trybie tajnym, chyba że członkowie Rady jednogłośnie zaakceptują jawny tryb wyborów. Do zadań Rady należy opiniowanie podejmowanych przez Urząd inicjatyw

legislacyjnych, a także zgłaszanie wniosków w sprawach istotnych dla działaczy opozycji antykomunistycznej oraz osób represjonowanych z powodów politycznych. Rada może występować z apelami i postulatami do władz państwowych oraz samorządowych.

W Urzędzie wyznaczona osoba prowadzi spis organizacji zrzeszających kombatantów i osoby represjonowane o ogólnopolskim zasięgu działania, który dostępny jest na stronie internetowej Urzędu www.kombatanci.gov.pl

VI.5 Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

W 2019 r. Fundusz ogłosił konkurs o zlecenie realizacji zadań w formie wsparcia nr 1/2019 pn. „Kierunek AKTYWNOŚĆ”. Zgłaszane projekty mogły dotyczyć 6 kierunków pomocy:

- wejścia osób niepełnosprawnych na rynek pracy,
- zwiększenia samodzielności osób niepełnosprawnych,
- wzrostu aktywności osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia,
- zapewnienia osobom niepełnosprawnym dostępu do informacji,
- poprawy jakości funkcjonowania otoczenia osób niepełnosprawnych,
- upowszechniania pozytywnych postaw społecznych wobec osób niepełnosprawnych i wiedzy dotyczącej niepełnosprawności.

Konkurs dotyczy projektów realizowanych od dnia 1 stycznia 2020 r. do dnia 31 marca 2021 r. oraz projektów wieloletnich realizowanych do 1 stycznia 2020 r. do 31 marca 2023 r.

W 2019 r. realizowane były umowy zawarte w konkursach:

- „Samodzielni i skuteczni” (konkurs nr 4/2017) – konkurs dotyczy projektów realizowanych od dnia 1 stycznia 2018 r. do dnia 31 marca 2019 r. oraz projektów wieloletnich realizowanych od 1 stycznia 2018 r. do 31 marca 2021 r.,
- „Szansa-Rozwój–Niezależność” (konkurs nr 1/2018) – konkurs dotyczy projektów realizowanych od dnia 1 stycznia 2019 r. do dnia 31 marca 2020 r. oraz projektów wieloletnich realizowanych od 1 stycznia 2019 r. do 31 marca 2022 r.

W 2019 r. na to zadanie PFRON wypłacił środki w łącznej wysokości 279 569 347,43 zł, z czego 279 554 547,43 zł stanowiła kwota dofinansowania dla organizacji pozarządowych, a na obsługę zadania wydano 14 800,00 zł. Wypłacono środki finansowe na realizację 758 umów o zlecenie realizacji zadań realizowanych przez 481 organizacje pozarządowe. Wsparciem objęto 205 752 osoby niepełnosprawne.

W 2019 r. samorzady wojewódzkie na zlecenie zadań fundacjom oraz organizacjom pozarządowym finansowanym ze środków PFRON przekazały łącznie 11 852 070 zł. W ramach tej kwoty 419 podmiotów zrealizowało 441 zadań w zakresie 14 rodzajów zadań przewidzianych do zlecenia.

Samorządy powiatowe na zlecenie zadań finansowanych ze środków PFRON w roku ubiegłym przekazały łącznie kwotę w wysokości 3 514 235 zł. W ramach tej kwoty 199 podmiotów wykonano 212 zadań publicznych obejmujących 14 rodzajów.

W ramach ww. zadań najczęściej realizowano te dotyczące:

- organizowania lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich imprez kulturalnych, sportowych, turystycznych i rekreacyjnych;
- prowadzenia grupowych i indywidualnych zajęć usprawniających;
- organizowania i prowadzenia szkoleń, kursów, warsztatów, grup środowiskowego wsparcia oraz zespołów aktywności społecznej;
- Prowadzenie rehabilitacji osób niepełnosprawnych w różnych typach placówek.

Ponadto Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych ogłosił w 2019 r. konkursy/nabory w ramach:

1. Pilotażowego programu „ABSOLWENT”, którego celem jest umożliwienie wejścia na rynek pracy osób niepełnosprawnych posiadających wyższe wykształcenie. Podmiotami uprawnionymi do składania wniosków w ramach konkursu były szkoły wyższe, organizacje pozarządowe, bądź związane przez nich partnerstwa. W 2019 r. Fundusz wypłacił środki z tytułu 17 realizowanych umów w łącznej wysokości 9 327 431,39 zł, w tym dla 15 organizacji pozarządowych 9 120 277,53 zł. W programie „Absolwent” wsparciem objęto 1.116 osób niepełnosprawnych.
2. Pilotażowego programu „PRACA - INTEGRACJA”, którego celem jest podniesienie wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy. W ramach ogłoszonego konkursu wyłoniono organizację pozarządową do realizacji ofert złożonych przez Spółki Grupy Kapitałowej ENEA i Spółki Grupy Kapitałowej PKN ORLEN oraz Poczta Polska S.A. Zarząd PFRON przyjął do realizacji ofertę Fundacji Aktywizacja, której Fundusz wypłacił środki w łącznej wysokości 3 663 598,24 zł. Zatrudnienie uzyskało 409 osób niepełnosprawnych.
3. Programu „Partnerstwo dla osób z niepełnosprawnościami”, którego celem jest wzrost aktywności zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami osiągany poprzez zintensyfikowanie działań podejmowanych przez organizacje pozarządowe dedykowanych osobom z niepełnosprawnościami, dofinansowanych ze środków europejskich w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego. Pierwsze Porozumienie na rzecz współpracy w ramach programu zawarte zostało w dniu 17 października 2016 r. z Województwem Podkarpackim. W 2019 r. do programu przystąpiły Zarządy Województw: Małopolskiego, Świętokrzyskiego i Podlaskiego. Spośród województw, które przystąpiły do realizacji programu w 2019 r. uruchomienie środków nastąpiło tylko do jednego projektu w ramach jednej umowy realizacyjnej zawartej w województwie świętokrzyskim. Kwota wydatkowa wyniosła 79 200,00 zł. Pozostała wydatkowana w 2019 r. kwota przypada na projekty realizowane przez organizacje pozarządowe z województwa podkarpackiego, tj. 774 513,15 zł. Ogółem w ramach programu wydatkowano 853 713,15 zł na rzecz 7 organizacji pozarządowych obejmujących dofinansowanie wkładu własnego w 10 projektach.

4. Programu wyrównywania różnic między regionami III, którego celem strategicznym jest wyrównanie szans oraz zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do rehabilitacji zawodowej i społecznej ze szczególnym uwzględnieniem osób zamieszkujących regiony słabiej rozwinięte gospodarczo i społecznie.
Wychodząc na przeciw oczekiwaniom organizacji pozarządowych prowadzących WTZ, program został w 2019 roku rozszerzony o dodatkowy zakres umożliwiający od 2020 r. dofinansowanie remontów i modernizacji warsztatów.
W 2019 r. Fundusz wypłacił środki w łącznej wysokości 54 438.041,64 zł, w tym w części na dofinansowanie projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe.
5. Pilotażowego Programu „Rehabilitacja 25 plus”, którego celem jest zebranie doświadczeń służących wypracowaniu rozwiązań zapewniających absolwentom ciągłość oddziaływań terapeutycznych w zakresie utrzymania samodzielności i niezależności w życiu społecznym, a także w zakresie dotyczącym ich aktywności zawodowej.
W ramach programu placówki edukacyjne mogły zapewnić dzienny pobyt niezatrudnionym osobom niepełnosprawnym będącym absolwentami OREW bądź ORW w wieku powyżej 25 roku życia, bądź absolwentami SPdP (szkół specjalnych przysposabiających do pracy) w wieku powyżej 24 roku życia, lub innych placówek edukacyjnych w wieku powyżej 25 roku życia z niepełnosprawnością intelektualną (w tym sprzężoną z innymi niepełnosprawnościami), jeżeli osoby te nie są objęte rehabilitacją społeczną w placówkach dziennej aktywności (np. środowiskowych domach samopomocy czy warsztatach terapii zajęciowej).
W 2019 r. Fundusz wypłacił środki w łącznej wysokości 14 296 260,00 zł do 77 umów zawartych z 73 adresatami programu. Umowy obejmują wsparciem 507 beneficjentów programu. W ramach kwoty ogółem 14 296 260,00 zł, na rzecz 52 organizacji pozarządowych (w ramach zawartych 54 umów) wypłacono 10 051 260,00 zł.
6. Programu „Zajęcia klubowe w WTZ”, którego celem jest wsparcie osób niepełnosprawnych w utrzymaniu samodzielności i niezależności w życiu społecznym i zawodowym poprzez prowadzenie przez warsztaty terapii zajęciowej zajęć klubowych jako zorganizowanej formy rehabilitacji. Program „Zajęcia klubowe w WTZ” realizowany jest na terenie całego kraju i skierowany jest do podmiotów prowadzących warsztaty terapii zajęciowej, które otrzymują pomoc finansową przez samorządy powiatowe, które przystąpią do realizacji programu.
W 2019 r. Fundusz wypłacił środki w wysokości 3 274 566,50 zł w tym w części na rzecz organizacji pozarządowych prowadzących warsztaty terapii zajęciowej. Program objął wsparciem 796 osób niepełnosprawnych.
7. Programu „Stabilne Zatrudnienie – osoby niepełnosprawne w administracji i służbie publicznej”, którego celem jest podniesienie wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych w administracji publicznej. Zgodnie ze zmianami wprowadzonymi do programu przez Radę Nadzorczą PFRON w 2019 r. program realizowany był w ramach dwóch modułów: moduł I „Instytucje” – adresowany do organów i instytucji wykonujących zadania z zakresu administracji publicznej, jednostek samorządu terytorialnego oraz państwowych i samorządowych instytucji kultury, które w ramach programu zatrudnią osoby niepełnosprawne; oraz moduł II „Staże zawodowe”

– adresowany do organizacji pozarządowych, które w ramach programu przygotowują i skierują osoby niepełnosprawne na staż zawodowy w administracji rządowej.

Moduł II „Staż zawodowy” realizowany jest w drodze otwartego konkursu. W 2019 r. został ogłoszony konkurs nr 1/2019 pn. „Stażysta Plus”, w ramach którego zawarto 4 umowy z 3 organizacjami pozarządowymi mające na celu odbycie 490 staży przez osoby niepełnosprawne. W ramach Moduł II „Staż zawodowy” wypłacono środki finansowe w kwocie 3 427 099,08 zł.

8. Refundacja kosztów wydania certyfikatów przez podmioty uprawnione do szkolenia psów asystujących. W 2019 r. Fundusz wypłacił środki w wysokości 12 087,79 zł (certyfikacja dotyczyła 23 psów asystujących), w tym kwotę 6 840,00 zł na 3 wnioski złożone przez organizacje pozarządowe dotyczące certyfikacji 12 psów.

VII. Środki finansowe przeznaczone na realizację Programu

Środki finansowe przeznaczone faktycznie na realizację Programu w 2019 r. wyniosły 399 mln zł. W zestawieniu środków przeznaczonych w 2019 r. na realizację programów/działań nie uwzględniono Resortowego Programu Asystent Rodziny i Koordynator Rodzinnej Pieczy Zastępczej oraz Resortowego programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „MALUCH+”, których ewidencja prowadzona jest na szczeblu województw. Ze względu na brak danych za 2019 r. oraz charakter dokumentu nie wykazano również wydatków w ramach Programu „Za życiem”.

Nazwa programu realizowanego w ramach Programu Współpracy na lata 2018-2020	Wartość środków przeznaczonych w 2019 r. na realizację programu (z wyszczególnieniem środków przeznaczonych na dotacje)	Liczba umów zawartych z organizacjami pozarządowymi w ramach danego programu w 2019 r.
Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014 - 2020	37.914.217,57 zł	309
Program „Pokonać bezdomność. Program pomocy osobom bezdomnym”	6.000.000,00 zł	43
Program „Od zależności ku samodzielności”	1.865.135,00 zł	26
Program „Od wykluczenia do aktywizacji. Program pomocy osobom wykluczonym społecznie i zawodowo” pn. „Nowy profil usług w Klubie Integracji Społecznej”	240.000,00 zł	4
Program „Od wykluczenia do aktywizacji. Program pomocy osobom wykluczonym społecznie i zawodowo” pn. „Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez reintegrację społeczno – zawodową w ramach indywidualnego programu	1.254.264,00 zł	13

zatrudnienia socjalnego realizowanego w Centrum Integracji Społecznej”		
Program „Od wykluczenia do aktywizacji. Program pomocy osobom wykluczonym społecznie i zawodowo” pn. „ Aktywna Młodzież-działania na rzecz młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym”	491.103,00 zł	12
Program „Od wykluczenia do aktywizacji. Program pomocy osobom wykluczonym społecznie i zawodowo” pn. „Promocja i prezentacja dobrych praktyk aktywnych form pomocy realizowanych w centrach i klubach integracji społecznej”	215.200,00 zł	1
Karta Dużej Rodziny	1.500.000,00 zł	1
Program Operacyjny „Pomoc Żywnościowa” 2014-2020	267.213.174,26 zł	3
Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020	107 360 341,92 zł	170
Utworzenie Klubu Integracji Społecznej prowadzącego zajęcia zgodnie z Wzorem Nowego Profilu Usług Reintegracyjnych w ramach realizacji projektu pozakonkursowego o numerze POWR.02.05.00-00-0114/17 pn. „Krajowa Sieć Reintegracji – wzmocnienie instytucji zatrudnienia socjalnego w działaniach polityki społecznej wobec wykluczenia społecznego”	1 935 536,00 zł	25
RAZEM	425 988 971,75 zł	607

VIII. Wskaźniki oceny realizacji Programu

Wartość wskaźników Programu osiągniętych w 2019 r.

<i>Lp.</i>	<i>Nazwa wskaźnika</i>	<i>Wartość za lata 2018 - 2019 r.</i>	<i>Wartość docelowa w 2020 r. (skumulowana)</i>
1.	Wysokość środków finansowych przekazanych organizacjom na realizację zadań publicznych w latach 2018-2020	1 141 mln zł	2 300 mln zł
2.	Liczba ogłoszonych otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych w latach 2018-2020	28	20
3.	Liczba umów o współfinansowanie lub finansowanie zawartych na realizację zadań publicznych w latach 2018-2020	1094	1230

Stopień realizacji docelowych wskaźników Programu w 2018 oraz 2019 r.

Lp.	Nazwa wskaźnika	Wartość za 2018 r.	Wartość za 2019 r.
1.	Wysokość środków finansowych przekazanych organizacjom na realizację zadań publicznych	715 mln zł	426 mln
2.	Liczba ogłoszonych otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych*	11	17
3.	Liczba umów o współfinansowanie lub finansowanie zawartych na realizację zadań publicznych	487	607
4.	Liczba ciał opiniodawczo-doradczych i pomocniczych oraz zespołów	12	13
5.	Liczba funkcjonujących w MRPiPS programów	10	10

*Dotyczy też konkursów edycja 2019 ogłoszonych w 2018 r.⁸

⁸ Dane uwzględniają edycje konkursów na rok 2019., w tym te ogłoszone w 2018 r.

1. Rządowy Program na Rzecz Aktywności Osób Starszych na lata 2014-2020 edycja 2019 (ogłoszono w 2018 r.);
2. „Od wykluczenia do aktywizacji. Program pomocy osobom wykluczonym społecznie i zawodowo” edycja 2019 konkurs pt. „Nowy profil usług w Klubie Integracji Społecznej” (ogłoszono w 2018 r.);
3. „Od wykluczenia do aktywizacji. Program pomocy osobom wykluczonym społecznie i zawodowo” edycja 2019 konkurs pt. „Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez reintegrację społeczno-zawodową w ramach indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego realizowanego w Centrum Integracji Społecznej” (ogłoszono w 2018 r.);
4. „Od wykluczenia do aktywizacji. Program pomocy osobom wykluczonym społecznie i zawodowo” edycja 2019 konkurs pt. „Aktywna Młodzież – działania na rzecz młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym” (ogłoszono w 2018 r.);
5. „Od wykluczenia do aktywizacji. Program pomocy osobom wykluczonym społecznie i zawodowo” edycja 2019 konkurs pt. „Promocja i prezentacja dobrych praktyk aktywnych form pomocy realizowanych w centrach i klubach integracji społecznej” (ogłoszono w 2018 r.);
6. „Pokonać bezdomność. Program pomocy osobom bezdomnym” edycja 2019 (ogłoszono w 2018 r.);
7. „Od zależności ku samodzielności” edycja 2019 (ogłoszono w 2018 r.);
8. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020 edycja 2019 (ogłoszono w 2018 r.);
9. Resortowy Program rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „MALUCH+” edycja 2019 (ogłoszono w 2018 r.);
10. Działanie 2.1 PO WER „Równość szans mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym w dostępie do zatrudnienia, rozwoju kariery, godzenia życia zawodowego i prywatnego” konkurs pt. „Podniesienie kompetencji przedstawicieli podmiotów gminnych i niegminnych, którzy planują utworzenie i prowadzenie ośrodka opieki nad dziećmi do lat 3”;
11. Działanie 2.5 PO WER „Skuteczna pomoc społeczna” konkurs pt. „Działania edukacyjne na rzecz kluczowych pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej obejmujące szkolenia z nowych rozwiązań organizacyjno-prawnych w pomocy społecznej”;
12. Działanie 2.8 PO WER „Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym” konkurs pt. „Wsparcie tworzenia centrów usług społecznych i rozwój dostarczanych przez nie usług”;
13. Działanie 2.9 PO WER „Rozwój ekonomii społecznej” konkurs pt. „Tworzenie i rozwój ponadregionalnych sieci podmiotów ekonomii społecznej, w tym partnerstw, klastrów, francyz (m.in. poprzez ponadregionalne i branżowe spotkania, konferencje, seminaria, targi, doradztwo i szkolenia);
14. Działanie 2.9 PO WER „Rozwój ekonomii społecznej” konkurs pt. „Włączanie podmiotów ekonomii społecznej w funkcjonujące już sieci, partnerstwa i klastry podmiotów gospodarczych działających na rynku komercyjnym”;
15. Działanie 2.9 PO WER „Rozwój ekonomii społecznej” konkurs pt. „Działania wspierające edukację na rzecz rozwoju ekonomii społecznej: Opracowanie i pilotażowe wdrożenie kompleksowego programu edukacyjnego zwiększającego poziom zlecenia i powierzania przez JST realizacji usług społecznych

IX. Podsumowanie

1. Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej podobnie jak inne organy administracji rządowej, zgodnie z art. 5b znowelizowanej u.d.p.p.w., ma obowiązek przyjęcia rocznego bądź wieloletniego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi. Warto podkreślić, że pierwszy wieloletni program współpracy z organizacjami pozarządowymi Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej został przyjęty jeszcze przed wprowadzeniem ww. przepisu, kiedy to przygotowanie takiego programu było dla ministrów i wojewodów fakultatywne.
2. Współpraca Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z organizacjami pozarządowymi realizowana jest w ramach sfer pożytku publicznego wymienionych w art. 4 u.d.p.p.w.
3. Również w roku 2019 r. współpraca o charakterze finansowym stanowiła istotny element wsparcia dla organizacji pozarządowych.
4. Wysokość środków finansowych przekazanych organizacjom na realizację zadań publicznych w 2019 r. wyniosła 426 mln zł.
5. Wysokość środków finansowych przekazanych organizacjom na realizację zadań publicznych w 2019 r. wynika m.in. z przesunięć harmonogramów Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014–2020 oraz Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój.
6. W ramach współpracy zawarto 607 umów na realizację zadań.
7. Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej prowadzi politykę współpracy z organizacjami pozarządowymi w realizacji wszystkich polityk publicznych, za które odpowiada. Znajduje to swoje odzwierciedlenie w funkcjonowaniu w ramach MRPiPS 13 ciał opiniodawczo–doradczych i pomocniczych oraz zespołów.
8. Realizując zadania przewidziane w Programie współpracy, Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej skupił uwagę na działaniach skierowanych do rodziny, osób starszych, niepełnosprawnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.

---

podmiotom ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorstwom społecznym (rozwój społecznie odpowiedzialnego terytorium)”;

16. *Działanie 2.9 PO WER „Rozwój ekonomii społecznej” konkurs pt. „Podnoszenie kompetencji kadr OWES, w tym w zakresie standardów usług OWES i w zakresie przygotowania konsultantów OWES do wspierania podmiotów ekonomii społecznej w zakresie ubiegania się o zamówienia publiczne”;*
17. *Działanie 2.9 PO WER „Rozwój ekonomii społecznej” konkurs pt. „Działania rzecznicze i doradztwo na poziomie regionalnym i ponadregionalnych w zakresie spójności polityk publicznych w obszarze ekonomii społecznej oraz współpraca w tym zakresie z ROPS, m.in. opracowywanie rekomendacji i wytycznych”.*

9. Organizacje pozarządowe działają w bardzo wielu dziedzinach ważnych z punktu widzenia MRPiPS. Podmioty te mają doświadczenie, wiedzę i wyspecjalizowaną kadre, dzięki czemu mogą wspomagać realizację celów MRPiPS. Sektor pozarządowy efektywnie korzysta ze wsparcia funduszy europejskich. Przedsięwzięcia z zakresu wszystkich działań kierowanych przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na rzecz pracy, rodziny oraz zabezpieczenia społecznego są w kręgu zainteresowań sektora pozarządowego.